БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 45 (8877) | 1959 оной февралиин 22, воскресени | Сэн 20 мүнгэн

1959 оной мартын 1—РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые һунгаха үдэр!

Совет сэрэгшэдтэ алдар соло!

Граждан дайнай гал дүлэн соогуур мүндэлһэн Советскэ Армиин 41 жэлэй ой үглөөдэр гүйсэхэнь. Оронноймнай ажалшад түрэл арминингаа энэ һайндэрые КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэрине бэелүүлжэ эхилһэн үедөө тэмдэглэхэ гэжэ байна. Промышленна предприятинуудта, барилгануудта, колхоз болон совхозуудта 1959—1965 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар шэнэ уялгануд абтана, коммунистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ.

Совет хүнүүд түрэл Коммунистическэ партиингаа XXI съездын шиидхэбэрсэр зоригжон, коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулжа эхилбэ. Арад зоноймнай, парти, правительствымнай хэжэ байһан эдэ бүхы ажал ябуулга, хэрэг зорилгонь эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһанайнь эли тодо гэршэ мүн.

Совет засагай тогтоһоор жэлшье болоогүй байгаа. Түгэс зэбсэгжэнхэй Германиин сэрэг добтолжо; хүдэлмэришэд, таряашанай залуухан гүрэндэ аюулта байдал тохёолдуулаа бэлэй. 1918 оной февралиин 23-да Улаан Армиимнай сэрэгшэд шунахайран ороһон Германиин сэрэгшэдтэ шанга сохилто хэһэн юм. Иигэжэ хүдэлмэришэн, таряашанай Улаан Арми түрүүшынгээ амжалта туйлажа, арад зонойнгоо этигэл найдабариие дүүргээ һэн. Тэрэ үдэрһөө хойшо оронноймнай ажалшад жэл бүхэндэ түрэл армиингаа һайндэрые тэмдэглэдэг болонхой.

Граждан дайнай үедэ бэрхэшээлтэй байдал тохёолдоо. Харин империалистнуудай тухиралтаар Колчак, Деникин, Юденич, Врангелиин сэрэгшэд Совет гүрэнэймнай зүг бүхэнһөө добтолжо эхилээ. Ажалшад болон сэрэгшэднай эдихэ хоол, үмдэхэ хубсаһаар дуталдажа байгаа. Иимэ хүшэр хүндэ үедэ Коммунистическэ партиин уряагаар хүдэлмэришэд, таряашад Улаан Армиин сэрэгшэдэй зэргэдэ жагсажа, Эхэ ороноо гартаа буу барин хамгаалаа һэн.

Тэрэ үеын бэрхэшээлтэ байдалда буу зэбсэгээр дуталдажа байһан Улаан Арми хайшан гээд тиимэ амжалта туйлаһан байгааб? Гүрэн түрымнай бүхы хэрэгые, хүдэлмэришэн, таряашанай Оборонын Соведые В. И. Ленин толгойлжо байгаа. Имагтал Ленин багшын заабаряар буржуазна гүрэнүүдэй арминһаа тусгаар ондоо зорилготой Арми болон Флот манайда тон түрүүн байгуулагдаа бшуу. Еһотой большевик журамтай, түрэл арадайнгаа эрхэ сүлөө хамгаалха гэһэн сэрэгшэд байгаа. Тиимэл хадаа тэдэнэршье бэрхэшээлые дабажа гарахань лабтай ха юм.

Граждан дайнай һүүлээр манай арад түрэл партиингаа хүтэлбэри доро ороноо индустриализацилжа, хүдөө ажахыгаа хамтын ажалда оруулжа эхилээ һэн. Арадаймнай ажахы танигдахаар бэшэ болоторо хүгжөө, соёл культурамнай үзэгдөөгүй ехээр ургаа, баян дэлгэр ажаһуудалтай болообди. Социалистическэ байгуулалтын үедэ парти, правительствомнай оронойнгоо Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байгаа. Советскэ табан жэлнүүдэй үедэ сэрэгэй шэнэ техникэ бүтээгдэдэг болоо һэн.

Социалистическэ Эхэ оронноймнай хүгжэлтэдэ дураа гутаһан империалистнууд амгалан ажалдамнай һаад ушаруулхые саг үргэлжэ хүсэдэг байгаа. Тэрэ хүсэлынь 1941 оной июниин 22-то тохёолдоо. Эзэрхэг түримхэйгөөр добтолон ороһон гитлеровскэ фашистнуудтай тулалдахадаа манай сэрэгшэд түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ баатаршалга гаргажа, илагдашагүй арми байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулаа. Москва, Курск шадар, Сталинградта болоһон тулалдаануудта манай сэрэгшэд Гитлерэй армиие саашадаа борьбо дээрээ бодохоо болиторнь сохиһон байна.

Өөрынгөө арадта, Эхэ орондоо үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлэгдэһэн совет сэрэгшэд ами наһаяа хайрлангүйгөөр дайлалдаа. Солдат Александр Матросов, лётчик Гастелло гэгшэдэй баатаршалга хэзээдэшье мартагдахагүй. Совет сэрэгшэдэй дунда бурядаймнайшье хүбүүд шэн зоригтойгоор дайлалдаһан байна. Гвардиин капитан Дарма Жанаевта баатарай үхэлөөр унаһанайнь түлөө Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо һэн.

Манай сэрэгшэд Эсэгэ оронноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ дайшалхы шадабари мэргэжэлээ, хатуу шанга журамтай байһанаа харуулаа. Офицернүүд болон генералнуудай сэрэгэй хэрэгые һайнаар мэдэхэ, дааһан хэрэгээ заатагүй дүүргэдэг, эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдадаг байгаа.

Арад зонойнгоо амгалан тайбан ажабайдалые хамгаалжа байһан совет сэрэгшэд өөһэдынгөө түүхэдэ эзэрхэг түримхэй дай хээгүй, хэхэшьегүй. Харин Польшын, Болгариин, Чехословакиин, Румыниин, Венгриин, бусад арадуудай эрхэ сүлөөгөө олохо ябадалда ехээр туһалһан юм.

Мүнөө коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулжа эхилһэн шэнэ үедэ совет сэрэгшэд түрэл арадайнгаа амгалан ажалые хёрхо наринаар сахина. Империалистнуудай добтолон ороо һаань, хатуу шанга сохилто үгэхөөр хэзээдэшье бэлэн. Манай солото эрдэмтэд, инженернүүд армияа шэнэ түхэлэй хүсэ ехэтэ буу зэбсэгээр гүйсэд хангана. Замбуулинда хэтэ мүнхэдөө табигдаһан космическа ракетэ оронноймнай техникын хэды ехээр хүгжэһые харуулна. Мүнөө үеын иимэ техникэһээ дэлхэйн бүмбэрсэгэй алишье буланда байһан дайсан хоргодожо шадахагүй.

Парти, правительствомнай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ хүсэн түгэс байха хэрэгтэ хододоо анхарал хандуулна. Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой зэргэдэ партийно-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай тогтоол КПСС-эй ЦК-тэй Пленум 1957 ондо абаа һэн. Мүн партиин һаяхан болоһон XXI съезд дээрэ Совет гүрэнэй аюулгүй байдалые хангалгада онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро хүмүүжэһэн манай сэрэгшэд Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэнэ, арад зонойнгоо амгалан тайбан ажабайдалые бата найдамтайгаар хамгаална.

Коммунистическэ партиингаа ударидалгаар түрэл арадайнгаа амгалан байдалые хамгаалжа байһан советскэ сэрэгшэдтэ алдар соло!

Советскэ Союз Болгари хоёрой худалдаа наймаанай хэлсээн

Болгарнин Арадай Республикын худалдаа наймаанай министерствын делегаци СССР-эй Госпланай дэргэдэхи союзглавторгтой Москвада хэлсээ хээ. Тэрэнэй эсэстэ али алиндаа ашагтай туһатай байхаар 1959 ондо худалдаа наймаа саашадаань үргэдхэхэ тухай хэлсээн баталагдаба.

Советскэ Союзда овощь хуряалгын түлэг эхилхын урда тээ Болгари 50 мянга шахуу тонно помидор худалдаха болоо. Гадна оёһон хубсаһан, гутал, элдэб бүд, мебель, жэмэсэнэй болон овощиин консервэ, варени, брынзэ болон бусад эд бараа Болгари Советскэ Союзда худалдаха байна.

Хэмэл утаһаар нэхэгдэһэн ехэ хэмжээнэй бүд оймоһон, час, фотоаппарат, велосипед, патефон, радиоприемник, радиоло, электрын хүсөөр хүдэлдэг оёдолой машина, ажаһуудалда хэрэглэгдэдэг электроприборнууд, сельдь, загаһанай консервэ болон бусад эд бараа Советскэ Союз Болгарида худалдаха байна.

(ТАСС).

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

☆ ☆

Шэн зориг бадаруулна

Манай Советскэ районой ажалшад бүхы совет арадтаяа хамта XXI съездын шиидхэбэриие бэелүүлхын тула ажалай вахтада жагсаад, өөһэдынгөө доторой арга боломжонуудые элирүүлэн, шэнэ шэнэ социалистическэ уялгануудые абажа байна. Эдэ уялгануудаа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада партийна, профсоюзуудай организацинууд эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа байна.

Энээнэй ашаар Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой коллектив ажалай һайн амжалта туйлана. Нэн түрүүн эндэ доторой арга боломжонуудые гүйсэд ашаглаха гэһэн байгаа. Сонхын шэл һунаадаг машинанууд түргөөр хүдэлгэгдэдэг боложо, технологическа процессүүдые нарижуулха хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүдэй ашаар үйлэдбэрилэгдэдэг сонхын шэлэй үргэниинь 20 сантиметрээр нэмэһэн юм. Энэ талаар заводой главна инженер нүхэр Пузенко, машинно-ванна цехын начальник нүхэр Горбатенко, ахалагша хайлуулагша нүхэр Садовников болон бусад олон хүн эдэбхитэйгээр ажаллаһан байна. Хүдэлмэришэн нүхэд Ступаков, Садовников, Яптуев, Шеметова, Крупин, Полуянов гэгшэд халаанайнгаа нормо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Тиихэдэ нормоо дүүргэдэггүй нэгэшье коммунист байхагүй. Завод КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын нээгдэхэ үдэр гүрэндөө 150 гаран мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл түсэбһөө гадуур бэлдэн гаргаа. Энэнь съездын хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгаһаань 60 мянга гаран дүрбэлжэн метрээр ехэ болоно. Мүнөө заводой цехүүдээр, үйлэдбэриин участогуудаар агитаторнууд ябажа, партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлтэй, съездын бусад түүхэтэ документнүүдтэй хүдэлмэришэдые танилсуулна. Мүн политическэ, техническэ темэнүүдээр һонирхолтой лекци, элидхэлнүүд уншагдажа байна. Долоон жэлэй түсэбые харуулһан уряа лозунг, плакадууд олон.

Районой бусадшье олон предприятинууд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргээд, мүнөө бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Жэшээнь, Улан-Удын хилээмэнэй комбинадай (директорынь нүхэр Болотов, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Поломошнов) коллектив партиин XXI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ. Комбинадта баригдадаг хилээмэнэй болон бусад зүйлнүүдэй шанар нилээд дээшэлээ. Хүдэлмэришэдэй ажаллахада тааруу, зохид болоо. Нэн түрүүн, комбинадай үйлэдбэриин талмай үргэдхэгдэжэ, лаборатори, медицинскэ пункт, ариг сэбэрэй тусгаар таһалга, техническэ таһалга, улаан булан бии болгогдоо. Тиихэдэ комбинадай партийна эхин организаци хүдэлмэришэдэй дунда КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын материалнуудые хэлэжэ ойлгуулха тушаа ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Тэрэшэлэн «Механлит» заводой (директорынь нүхэр Бурлов, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Колода) коллектив һайнаар ажаллана. Заводой үйлэдбэриин эгээл харюусалгатай участогуудаар коммунистнууд, комсомолшууд хубаарилан табигданхай. Тэдэнэр бусадта жэшээ харуулан ажаллана. Хабсаргагша-слесарь коммунист нүхэр Новиков халаанайнгаа даалгабариие 250—275 процентээр дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци бүтээнэ. Энэ нүхэр мүн цехын партгруппоргоор хүдэлхэ зуураа, зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэнэ. Манай район дотор коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэ энэ заводой нүхэр Юрий Филипповэй хүтэлбэрилдэг бригадада олгогдоһон байна. Тус бригадынхид халаанайнгаа даалгабариие 200—220 процентээр дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци гаргана. Бригадын гэшүүд бултадаа мэргэжэл шадабаряа саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг. Энээнэй ашаар һара бүридэ түсэбһөө гадуур 4—5 двигательнүүдые бүтээн гаргадаг болоо.

Съездын түүхэтэ документнүүдые районой оёдолой фабрикын, Кировэй нэрэмжэтэ, «Труд», «Победа» гэжэ олзоборилгын артельнүүдэй коллективүүд шудалжа, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлаха шэнэ, шэнэ социалистическэ уялгануудые абана.

КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, долоон жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлдэ—1959 ондо районойнгоо промышленна предприятинуудай ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлахын тулада партийна эхин организацинууд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэриие бүри эршэмтэйгээр ябуулха байна.

И. Новиков,
партиин Улан-Удын Советскэ районой секретарь.

Нүүрһэшэдэй амжалта

Галуута-Нуурай рудоуправлениин 2/5 шахтын коллектив партиин XXI съездын бэлэдхэлэй үедэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар ехэ эршэ олоһон байна. Тиигэжэ республикынгаа арадай ажахыда түсэбһөө гадуур горьтойхон нүүрһэ үгэжэ, 1958 оние ехэхэн амжалтатайгаар үнгэргөө.

Мүнөө үедэ шахтын горнягууд малтагдан абтаһан нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэн химдаруулха арга зам бэдэржэ байна.

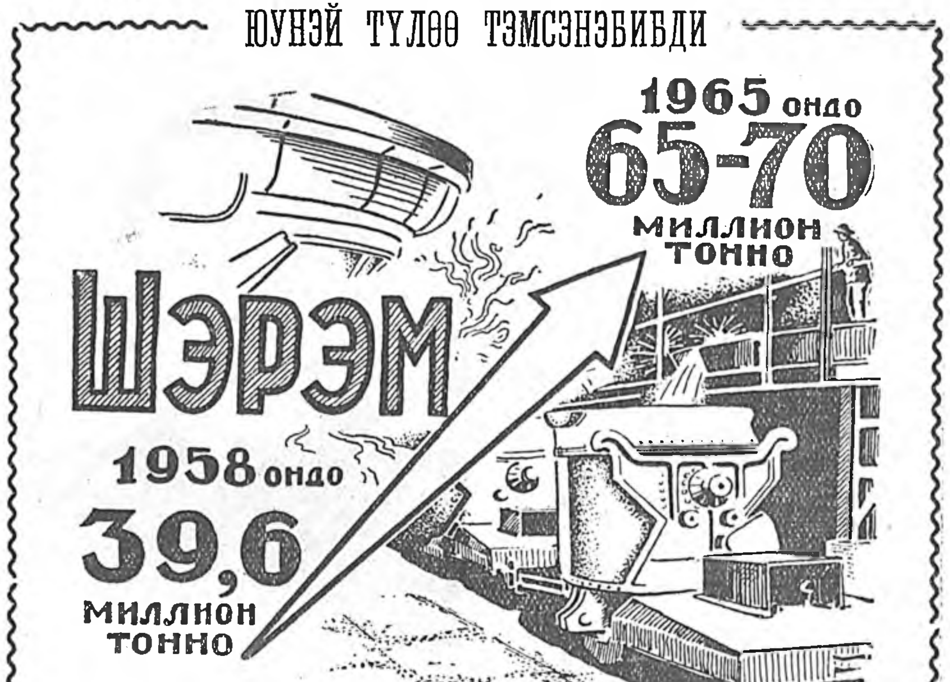
Нүхэд М. Христнев, И. Кадашкин, В. Балдырев, В. Репников гэгшэдэй бригаданууд малтагдаһан тонно нүүрһэн бүхэнэй өөрынь үнэ 1 түхэриг 54 мүнгөөр химдаруулба.

Шахтын участогууд дээгүүр түүхэй эд болон материал арьбалхын түлөө тэмсэл ябуулагдана. Тулгын модо нэгэ газарһаа нүгөө тээ абаашажа дахин хэрэглэдэг болоһоной ашаар олохон кубометр модон алмагдаба.

Н. Святогор.

☆ ☆

ЮУНЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭБИБДИ

Хүндэ индустрида хабаатай гол шухала металлнуудай нэгэн бологшо шэрэмэй хэрэглэгдэдэг юумые тоолоо һаа олон байха.

Сибирь болон Уралай мантан томо металлургическа заводууд, үнинһөө хойшо суурхадаг Донбассай шахтанууд, Москвагай, Ленинградай машина бүтээдэг заводууд, түрүүшын гидростанцинуудай нэгэн —Днепровскэ ГЭС, дэлхэй дээрэ эгээн томо Куйбышевска ГЭС болон бусад томо предприятинууд шэрэмгүйгөөр бүтэхэгүй байгаа бшуу.

Манай гүрэнэй зүүн зүгэй районуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ долоон жэлэй түсэб соо онсо анхарал хандуулагдана. 3-дахи металлургиин база болсохо хоёр предприяти манай Россин Федерацида баригдахань. 3,5 миллион киловатт хүсэтэй Братска ГЭС, 4 миллион киловатт хүсэтэй Красноярска ГЭС ашаглалгада орохо байна.

РСФСР-най ерэхэ долоон жэл соо шэрэм хайлуулгые 69—84 процентээр ехэдхэхэ ёһотой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай гүрэн 39,6 миллион тонно шэрэм үйлэдбэрилһэн байгаа. Энэнь 1913 онойхиһоо 10 дахин шахуу ехэ болоно. 1965 ондо шэрэм үйлэдбэрилгые 65—70 миллион тонно болгохоор хараалагданхай. Тиихэдээ Америкын Холбоото Штадуудай мүнөөнэйнь хэмжээндэ хүрэхэ байнабди.

Түрүү гүүртэ

Эрхүүт голой хоёр талаар нэмжыһэн баян талада Түнхэнэй аймагай «Искра» колхоз һуурижанхай. Тэрэ талаар тус колхозой табан хушуу мал таран үсхэбэрилэгдэнэ.

Шара талын хойто захада байрлаһан колхозой һаалиин үнеэдэй табадахи гүүртэ урда жэлнүүдтэ эгээн гээгдэнги, һү багаар һаадаг гэжэ тоологдодог байһан юм. Гүүртын һаалишад болон малшад һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө хэшээл оролдолго ехэтэйгээр ажаллажа, малайнгаа харууһалга, эдеэлүүлгэ нилээд һайжаруулһан байна. Тэрэнэйнгээ ашаар нёдондо ехэ һү һааба. Гүүртэ бүхы дээрээ үнеэн бүриһөө 1310 литр һү һаажа, колхозойнгоо, мүн аймагайнгаа бусад колхозуудай гүүртэнүүдэй дунда түрүү һуурида гараа.

Тиихэдэ зарим һаалишад бүришье һайн амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, һаалишад Пурба Гармаев 1580 литр, Гарма Ангархаева—1567, Ольга Самбуева—1424, Сыдып Сыренова—1427 литр һү үнеэн бүриһөө һааһан байна.

—Долоон жэлэй түрүүшын жэл—1959 ондо манай гүүртын һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1800 литр һааха уялгатай,—гэжэ ахалагша һаалишан нүхэр Ангархаева хөөрэнэ. Мүнөө һү һааха талаар арбан хоног бүхэндэ тусхай даабари тэдэнэртэ үгтэнэ.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци малшадайнгаа али бүхы эрилтэ һайнаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Гүүртын малшадай байрада радио оруулагданхай, телефонно барисаатай болонхой.

Л. Тапхаев.

Малшад сабшалан дээрэ шэбхэ гаргана

Ахын аймагай «Улаан Малшан» колхозой малшан Жигмит Замбалов сабшалангай ерэхэ жэлэй ургасын түлөө мүнөөнһөө оролдоно.

Тэрэнэй даажа байһан залуу мал һайнаар дулаалагдаһан байрада, үлтэй хоолтойгоор үбэлжэжэ байна. Малайнь хүшэ шадал һайн.

Үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн сабшалангай газар дээрэ малайнгаа шэбхэ шабааһа гаргажа, саһа тогтоожо байна. Тиигэжэ арбан нэгэн гектар газар дээрэ шэбхэ гаргаба.

П. Жужаев.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

Б. Н. Нимаев, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

М. А. Худяков, КПСС-эй областной комитедэй хүдөө-ажахын таһагые даагша.

Т. Д. Сычев, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Ф. Ф. Петров, КПСС-эй Заиграйн райкомой нэгэдэхи секретарь.

О. Г. Дамбаев, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь.

Т. С. Кокорин, Байкало-Кударын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

КОММУНИСТНУУД БОЛОН ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭЛЭЙ КАНДИДАДУУДТА НЭГЭН ХҮН ШЭНГЕЭР БУЛТАДАА ДУУГАА ҮГЭЭ!

☆ ☆ ☆

Олоной хэрэгтэ оролдогшо

Үндэр һарьдаг эхитэй үргэн Зэдын хойморто, тоһон хурьһэтэй, торгон ургасатай газарай хүйһэн дээрэ һуурижаһан баян колхозой түүхэ татаха болоо һаа, үльгэршын гуримаар үүр сайлгаха баатай бологдохо. Теэд тэрээниие тобшолжо, хэдэхэн хуудаһан дээрэ багтаажашье болохо.

Шэмээгүй гагалюун һүниин сууряас хаха эсхэн табилуулһан автомашина Михаил Поликарповичын газаа туласа ерээд байшахадал гэбэ. Үбэлэй һүниин утада үргэһөө абантаһан гэрэй эзэн «хаанаһаа, юун машина ерэбэ гээшэб» гээд унтаридаа шэбшэжэ хэбтэтэрнь, уданшьегүй үүдэ нээргэбэ. «Һүниин зоргоор юу бэдэрһэн амитад гээшэб» гэһээр үүдэндээ ошожо:

—Хэмта?—гээд асууна.

—Бидэ, —гээд танил нүхэдэйнь абяан дуулдаба. Һахы һалаг болоһон хүнүүд орожо ерээд:

—Бидэ ехэ яаралтайбди. Суглаамнай эгээл шиидхэхы асуудалдаа хүрөөд тогтошобо.

—Суглаан. Юун суглаан?

— Хамтын тоосоото-һунгалтын суглаан.

—Намаар яаха гээ юм. Би ямар хамаатай болоно биб?

—Харин ерүүлхэ гээд лэ, түрэл колхозойнин гэшүүд хүлеэжэ байнал даа. Теэд зоной хүлеэжэ байгаа хада эрхэбэшэ түхсэрэгдэхэ баатай бологдобо.

Правлениин ута байшан хүнүүдээр дүүрэн, хүлшье табиха зайгүй... Михаил Поликарповичын богоһо алхахатайнь зэргэ альга ташалдаба. Сошормогоор орожо ерэһэн хүн хүлөөшье олонгүй президиумэй столдо уригдажа ошоо. Михаил Поликарпович һонор һүбэлгэн хүн һэн туладаа, юун болохонь бэ гэжэ хүрэһөөр тухайлһан байгаа.

Болоһон энэ ушарые, Михаил Поликарповичын тааһан таабариие тайлбарилхада иимэ юм.

1954 оной эхеэр һэн. 1953 оной ажал-ябуулгын дүн гаргаһан тоосоото-һунгалтын суглаан дээрээ колхозой гэшүүд партиин Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй табиһан зорилгонуудые хэр зэргээр бэелүүлжэ байһан тухайгаа зүбшэн хэлсэһэн юм. Тиихэдээ артелиингээ ажахын хэрэгүүдые шадамараар хүтэлбэрилхэ хүниие олохо асуудал дээрэ тогтоод, партиин Зэдын айкомой хүдэлмэрилэгшэ Михаил Поликарповичые эрихэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидэһэн байгаа. Юуб гэхэдэ, нүхэр Кавелин тэрэ колхозой гэшүүн, нютагай хүн байгаа ха юм.

Тэрэ гэһээр эгсэ табан жэл үнгэрбэ. Михаил Поликарпович Кавелин түрүүлэгшын ажалда дэбжүүлэгдэһэн үдэрһөө хойшо Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозые хүтэлбэрилнэ. Энэ колхоз аймаг сооһоо гадна, мүн республика доторхи томохон ажахынуудай нэгэн болонхой.

Партиин Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй заабари хүдөө ажахыда ехэ хубисхал хэхэ ёһотой гэжэ колхозойнгоо хүгжэлтын саашанхи зам тухай халуун намарһаа хойшо шэбшэжэ ябаһан колхознигууд ойлгоод, хүсэһэн хэрэгтээ хүрэжэ шадаа. Тиигэжэ найдамтай, тулгатай хүнэй гарта колхозой хүтэлбэриие зүб даалгаһан байна.

КПСС-эй XXI съезд хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ барагдашагүй ехэ нөөсэ баялигай үүдэ нээгээ: һү, мяха, нооһо болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые элбэг ехээр абаха арга олгоо. Нүхэр Кавелинэй хүтэлбэрилдэг XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз долоон жэл соо хэхэ хүдэлмэриингөө хараае холын бодолтойхоноор зохёогоо. Тэрэнь бодото дээрээ бэелүүлэгдэмээр лэ түсэб байха. «1965 ониие 1958 онойхитой сасуулбал: мяха абалгые 3,7 дахин, һү—2,5, нооһо—2,2 дахин ехэ болгохобди» гэжэ нүхэр Кавелин хэлэһэн байна. Тиихэдээ долоон жэлэй эсэстэ 7,5 мянган центнер мяха абаха юм. Гансахан энэ тоо мал ажал үсхэбэрилхэ хэды ехэ арга боломжотой байһыень гэршэлнэ.

Хонин һүрэг колхозой ажахын гол һалбари болонхой. Тэрэнэй отарануудта мүнөө 21000 толгой хонид бии. Тэдэнэй тоо 1965 ондо 1,7 дахин олон болгогдохо байха.

Партиин ЦК-гэй сентябриин Пленумһээ хойшо үнгэрһэн табан жэл соо Михаил Поликарпович Кавелинэй хүтэлбэрилдэг колхоз гээгдэлһээ гаража, хүгжэнги ажахытай хүдэр артель болоо.

Энэ колхоз 1953 ондо хонин бүриин 1,7 килограмм гэхэ гү, хамта дээрээ 198 центнер нооһо хайшалжа абаһан аад, үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриин 3,2 килограмм гэхэ гү, хамта дээрээ 580 центнер нооһо абаба. Тэрэнь хонин бүриһөө абтаһан олзо доходто оруулбал—34 түхэригһөө 117 түхэригтэ хүрэтэр нэмэһэн байна. Тиигэжэ абаһан нооһониинь эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 280 килограмм хүртэнэ.

Һү һаалиин талаар гайхалтай ургалта туйлагдаа. Үнеэн бүриин 321 литрһээ 1621 литртэ хүргэгдөө. Тэрэнэй ашаар һү һаалгань 4,2 дахин нэмэһэн байна. Тэрэ үе соо мяха абалга 1300 гаран центнерээр ехэ болгогдоо.

Мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлһэнэй ашаар колхозой мүнгэн олзо доход нилээд нэмээ. Тэрэниие абтаһан продукцида оруулжа харахада: нооһонһоо оруулагдаха олзонь 5 дахин, һүнһөө—17,7, мяханһаа 3,3 дахин ехэ болоо. Тиигэжэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 1958 ондо оруулһан олзонь дүрбэ миллион түхэригтэ хүрэбэ.

Колхозой хүгжэлтын эдэ тоонууд булаг шэнгеэр бурьялан байһан ажахынь ехэ ургалтын эхин болоно.

Артелиинь тарялангай атар шэлдэг талмай дээгүүр алтан эдеэтэй арбай таряан жэл бүхэндэ алдадгүй ехэ ургаса үгэнэ. Тэндэ элитнэ һайн шанартай үрэһэн таригдадаг юм.

Тоһо, мяха, һү, нооһоной хүрэнгэ болодог шэмэтэ кукуруза энэ колхоздо һайнаар ургуулагдажа эхилэнхэй. Тэрэнэй амта таниһан зэдынхид кукурузынгаа тарилгые жэл бүхэндэ үргэдхэнэ.

Үнгэрэгшэ табан жэл соо үйлэдбэриин болон культурна ажаһуудалай агы дагы олон томо шэнэ барилга бодхоогоо. Артелиин гэшүүд һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа барижа, баян дэлгэр, бардам элбэг, культурна болбосоноор ажаһуудаг болоо. Колхозой эдэ бүхы ургалта хүгжэлтэдэ нүхэр Михаил Поликарпович Кавелинэй оруулалсаһан хубитань ехэ байха. Нүхэр Кавелин хэрэг бүтээсэтэй, эрилтэ шангатай, зондоо хүндэтэй түрүүлэгшэ юм. Шэнэ болоһон юумые хамагай түрүүндэ халан абаха гэжэ оролдодог, үүсхэл ехэтэй нүхэр.

Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз бурят,ород зонһоо бүридэн эмхидэнхэй. Артелиинь гэшүүд аха дүү мэтэ эбтэй эетэйгээр ниитынгээ ажахые хамтын хүсөөр хүгжөөхэ гэжэ эрмэлзэн, нэгэн һаналтайгаар хүдэлнэ.

Республика дотор Соведүүдэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгын эхилхэдэ, Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд колхозойнгоо түрүүлэгшэ Михаил Поликарпович Кавелиниие һунгуулиин № 47 Петропавловска округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн юм. Артелиингээ нэрые алдаршуулһан эрхим түрүү нүхэрөө республикын засагай дээдэ зургаанай депутат болгон һунгая!.

Ц. Батуев.
Н. Цыбенов.

☆

Хойморой алдарта һаалишан

Түнхэнэй Хоймор нютагта XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эбэртэ малай фермэ байдаг.

Тус фермын һаалишан Александра Садыева үнгэрһэн жэлдэ аймагай малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн байна. А. Садыева һаалишанаар арба найматайһаа, 1956 онһоо хүдэлхэ зуураа, ажалай эрхим амжалта туйлажа, аймаг соогоо хүндэтэй болоо.

Шурын иимэ залуу наһанһаа һаалишан болоһониинь миил бэшэ. Тэрэнэй түрэһэн Янжин эжынь хори гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлөө һэн. Тиин Шагдар абань мүнөөшье колхоз соогоо эгээл хуушанай, дүй дүршэл ехэтэй мал адуулагшадай нэгэн юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, һаалишанаар ажаллаха гээшэмнай тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм. Теэд Шура ямаршье бэрхэшээлнүүдһээ сухаридаггүй. Тэрээнтэй хамта хүдэлдэг хуушанай һаалишадынь Шурамнай үнинэйл һаалишанда адляар ажалладаг гэжэ магган хөөрэлдэдэг.

Һаалишан Садыева харууһалдаг 9 үнеэдһээ нёдондо жэлдэ 12 тугал абажа, бултыень томо болгоһон байна. Тиихэдэ үнеэн бүриһөө 2452 литр һү һаажа, абаһан социалистическэ уялгаяа 150 гаран процентээр дүүргээ.

Габьяата ажалаараа олоной дунда хүндэтэй болоһон нүхэр Александра Шагдуровна Садыева һунгуулиин № 14 Галбайн округһоо Түнхэнэй аймагай Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэнхэй.

Д. Бальжанов.

Зүрхэнэй баяр

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн хүршэ «Победа» колхозой эрхим хонишон Долгор Цыбиковна Цыренжапова һая манай «Коммунизм» колхоздо айлшалба.

Этигэмжэтэ нюур Дондок Цыдыпов суглаа нээгээд, һунгагшадые кандидадтайнь танилсуулһанайнгаа удаа, нүхэр Цыренжаповагай намтар тухай, ажал хүдэлмэри, олониитын ажал-ябуулга тухайнь тобшохоноор хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь колхознигууд Михалев, Москвитин, залуу һунгагша Климов болон бусад хэдэн хүн үнэн зүрхэнэй үгэ хэлэхэ зуураа, нүхэр Цыренжаповагай түлөө бултадаа нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень сугларгашадые уряалаа.

Зон нүхэдтөө үнинэй хүндэтэй болоһон, үнгэрэгшэ жэлдэ 800 гаран эрье хонидой тус бүриинь 60—70 килограмм болоторнь таргалуулһан, нэгэ-нэгэнһээнь 4,7 килограмм эрхим шанартай нооһо хайшалһан энэ эрхим хонишоной түлөө Үльдэргэ нютагай һунгагшад мартын 1-дэ дуугаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэхэнь лабтай.

Д. Чимитов.

1959 ониие үндэр ургасын жэл болгоё

Һаяхан республикымнай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд: агрономууд, мелиораторнууд, мүн газар эсхэмжэлэгшэд Улан-Удэдэ сугларжа, шэнэ долоон жэл соо нютагайнгаа таряан ажал һайжаруулха арга боломжонууд болон хараа бодолнууд тухайгаа зүбшэн хэлсэбэ. Суглаан дээрэ Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр **Чурилов** элидхэл хэбэ.

Нүхэр ЧУРИЛОВАЙ хэһэн элидхэлһээ

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленум, мүн партиин XXI съезд ороной хүдөө ажахыһаа абтадаг бүхы продуктнуудые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ таряан ажал гол һуури эзэлнэ гэжэ тэмдэглээ. Тиимэһээ манай республикын таряан ажал саашадаа бүри түргэнөөр хүгжөөгдэхэ ёһотой.

Партиин областной комитедэй тээсгэн болоһон VII пленум республикынгаа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда 1959 ондо, үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехэ орооһо таряа, мүн тэжээлэй ургамалнуудые хуряаха гэһэн зорилго табиба.

Хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэг ерэхэ хабарай тарилгада ямараар бэлдэһэнһээ гол түлэб дулдыдаха гээшэ. Теэд республикымнай олонхи колхоз, совхозуудта хабарай тарилгада бэлэдхэл унжагай нобшоор, һулаар ябуулагдажа байна. Үрэһэ хүрэнгэеэ тарилгын шанарта хүргэхэ, трактор болон хүдөө ажахын бусад машинануудые заһабарилха, тарялан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри тон бирагүйгөөр хэгдэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ өөдэгүй бага ургаса хуряаһан Кяхтын, Хориин, Хэжэнгын, Зэдын болон бусад аймагуудай колхозуудта энэ хүдэлмэри илангаяа һулаар ябуулагдана.

Кукуруза ургуулгын комплексно звенонуудые хаа хаанагүй эмхидхэхэ саг ерээ. Звено бүхэндэ мэргэжэлтэдэй болон түрүү колхознигуудай дундаһаа инструкторнуудые томилоод, үндэр ургаса хуряаха агротехническэ түсэб эртээнһээ зохёогоод, тэрэнээ арга бэшэ бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Кукурузатай хамта турнепс, хартаабха болон бусад тэжээлэй ургамалнуудые элбэгээр таригжа, баян ургаса хуряадаг болохо сагнай тулаа гэжэ агрономууд үдэр һунигүй бодожо ябаха ёһотой.

Тарялан, сабшалангаа һайса уһалжа, үтэгжүүлхэ, мүн һайн шанартай шэнэ сортын үрэһэ хүрэнгэ элбэг дэлбэгээр тарижа, ургасыень дээшэлүүлхэ гээшэ агрономуудай, мелиораторнуудай, газар эсхэмжэлэгшэдэй болон хүдөө ажахын инспекцинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гарта байна бшуу.

Удаань нүхэр Чуриловай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ болоо.

Түнхэнэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой агроном нүхэр НЕУГОДНИКОВОЙ үгэһөө

Колхознай табан жэл соо 150 гектар газар модо шулууннһаа сэбэрлэжэ, тарянай газар болгоо. Тиигэһэнэйнгээ ашаар орооһо таряа хуряалгаяа хоёр дахин, хартаабхаяа—7 дахин дээшэлүүлээбди.

Манайда дутуу дутагдалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд яһала бии. Колхоздомнай бага ургасатай сабшалан, бэлшээринүүд элбэг юм. Энээниие ойрын жэлнүүдтэ модо, шулуунһаань сэбэрлэжэ, шанаржуулжа, ашаглаха саг тулаа. Зарим үрэжэл багатай участогуудыень хахалаад, олон жэлэй ногоо болон тэжээлэй бусад ургамалнуудые тарихада яахаб. Тиигээ һаа, манай колхозойхид адуу малдаа тэжээл хүсэд хүрэхөөр бэлдхэжэ шадаха.

Кударын аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр СОБОЛЕВАГАЙ үгэһөө

Газарые һайнаар, оролдосотойгоор уһалхада үндэр баян ургаса заатагүй үгэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулаа. Үнгэрһэн жэлдэ аймагаймнай олохон колхозууд тарилгынгаа зарим участогуудые уһалжа урдынхидаа орходоо һураггүй ехэ ургаса хуряагаабди.

Кударын аймагта уһалхада таарамжатай газар элбэг юм. Мүн уһа ехэтэй гол горхонуудшье бии. Теэд тэрэ уһамнай хэндэшье туһагүйгөөр Сэлэнгэ, Байгал руугаа харьялжал байдаг. Энэ уһа ашаглахын тула аймагай мелиораторнууд, Бичурын РТС-эй дэргэдэхи уһанай ажахын захиргаанайхид юушье хэнэгүй. Хуушанай бии байһан уһалалгын системэнүүд һайса заһабарилагданагүй, шэнэ хаалтанууд баригданагүй.

Аймагаймнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд сабшалангай ургаса дээшэлүүлгэдэ анхаралаа багаар хандуулна. Хойшодоо сабшалангаа һайжаруулгадаа хамаг анхаралаа хандуулжа, гектар бүриһөө дундажа зэргээр 10—12 центнер үбһэ энэ жэлдэ хуряахабди.

Бичурын аймагай XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист нүхэр ГРИГОРЬЕВОЙ үгэһөө

Би колхозойнгоо кукуруза ургуулдаг комплексно звеное 2-дохи жэлээ хүтэлбэрилжэ байнаб. Нёдондо даажа абаһан газарһаа яһала һайн ургаса хуряагаа һэмди. Энэ жэл 85 гектар кукуруза, 20 гектарта тэжээлэй ургамал тариха гэһэн даабаритайбди. Манда трактор, уһалуурида хэрэгтэй бусад машинанууд үгтэнхэй.

Мүнөө поли дээрээ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэридэмнай колхозой комсомолшууд болон залуушууд һайнаар туһална. Хамта 1300 тонно наг шэбхэ гарганхайбди. Газарай гэдэтэр үшөө 700 тонно шэбхэ зөөгөөд, гектар бүридэ 1,5—2 центнер хараатайгаар минеральна үтэгжүүлгэ гаргахабди. Тиигээд тарилгаяа имагтал квадратно-гнездовой аргаар хэжэ, гектар бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ эшэ набшаа хуряахабди.

Бурядай хүдөө ажахын туршалгын станциин ахалагша научна сотрудник нүхэр ПАНЬКОВОЙ үгэһөө

Республикадамнай севооборот ёһотоор баримталагданагүй. Ургаса дээшэлүүлхэ энэ һайн дүршэлые Бурядай Хүдөө ажахын министерство колхоз, совхозуудта үргэнөөр нэбтэрүүлхэ тушаа хүсэдөөр оролдоногүй. Нёдондо жэл Зэдын аймагай Доржи Банзаровай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой агрономууд артелиингээ газарые гуримшуулгада оройдоошье хабаадалсаагүй тоонойһэн. Тиимэһээ тэндэхид нёдондо муу ургаса хуряагаа. Харин Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой агроном нүхэр Братущенко энэ хэрэгтээ эзэн ёһоор хандажа, орооһо тарянай, мүн кукурузыншье баян ургаса хуряагаа.

Энэ жэлдэ Кяхтын, Бичурын Борьёогой совхозуудта, Мухаршэбэрэй бүхы колхозуудта газарые зүбөөр эдлэхэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Тиимэһээ тэндэхид энэ хэрэгтээ һайнаар хандаха ёһотой.

Севооборот хадаа орооһо тарянай, мүн тэжээлэй ургамалнуудай баян ургасын үндэһэ һуури мүн.

**
*

Һүүлээрнь Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой агроном нүхэр **Ярославский**, Сэлэнгын РТС-эй дэргэдэхи уһалууриин ажахын захиргаанай начальник нүхэр **Башкуев**, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Филиппов**, Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой агроном нүхэр **Конев** болон хамта 20 гаран мэргэжэлтэд үгэ хэлээ.

Удаань суглаанда хабаадагшад 1959 ондо орооһо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай үндэр ургаса хуряаха гэһэн тогтоол баталан абаба.

Юрын хүдэлмэришэн

Наранай гарахань үшөө үдышэг байба. Сэгээн хүхэ тэнгэриин оройгоор тамаран ябаһан үүлэнүүд наранай элшэ туяада тудагдахадаа улаа ягаан үнгөөр будагдаһан мэтэ боложо үзэгдэнэ. Эгээл энэ үедэ Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн эрьеэр хойшо урагшаа гүйһэн автобусууд «Механлит» заводой харшын дэргэдэ тогтожо, тэндэһээ буугаашад ажаллаха газар тээшээ алхална.

Уданшьегүй заводой үндэр хоолойнуудһаа баглагар сагаан утаан бушхан дэгдэжэ, дорюун шанга дохёогой дуулдамсаар нэгэдэхи халаанайхид ажаллажа оробо.

...Автотракторна цех. Эндэ тодхогдоһон янза бүриин станогуудай, машина, механизмуудай абяан ниилэн нэгэдэхэдээ, ажал хүдэлмэри магтан дуулаһан һүр жабхаланта хүгжэм мэтээр хүнэй шэхэндэ хүнхинэн дуулдана. «МАЗ-200» маркын автомашинанууд, «ДТ-40» маркын тракторнууд цех соогуур жэрылдэн харагдана. Заһабарилагдажа, бэлэн болоһон тракторнуудынь үе үе байра дээрээ хүршэгэнөөд зогсошоно. Партиин XXI съездын удхашанар тухай, коммунизмын һаруул һайхан ерээдүйдэ зорюулжа, ажалайнгаа эршэ хүсые улам шангадхахыень уряалһан лозунг, плакадууд цехын ханануудаар аржын харагдана. Эндэхи орёо оньһон машина, механизмуудые шадамар бэрхээр хүдэлгэжэ байдаг хүнүүдэй хүдэлмэриие харахадаа бүришье урмашамаар. Эдэнэрэй зариманиинь тракторнуудые, нүгөөдүүлынь автомашинануудые заһабарилдаг юм.

Цехын хойто захаһаа урагшалжа ябаһан үндэршэг бэетэй, гуша гарамгай наһанай хүн ханын дэргэдэхи верстагай хажууда ажалладаг нэгэ хүнтэй мэндэшэлэлдэхэ зуураа, ниитэжэ асууба:

—Зай, Михаил Григорьевич! Бэс мэндэ гү? Үсэгэлдэр хэр зэргээр ажаллабат?

—Бэе яашахаб даа. Үсэгэлдэрэйнгөө даабариие 300 шахуу процент дүүргээ һэм,—гэжэ цехын эрхим слесарь нүхэр Демьяненко харюусаба.

—Тиигээ һаа, һайн лэ гээшэ. Үдэшэлэн цехын комитедэй багахан суглаан болохо, байлсаха аргатай гүт?—гэжэ асуугаад, зүбшөөһэн харюу абажа, цехын начальник нүхэр Непогодин саашалба.

Дунда зэргын бэетэй, дүшөөэ халижа ябаһан энэ слесарь ажалаа үргэлжэлүүлжэ оробо. Михаил Григорьевичын хүдэлжэ байхые харахада, үнэхөөрөөл ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүн гэжэ һанахаар даа.

—Бидэнэрэй мүнөө хэһэн запасной элдэб частьнууд «МАЗ-200» маркын автомашинануудые, «ДТ-40» маркын тракторнуудые заһабарилхада хэрэглэгдэнэ. Жэжэ частьнуудай илангаяа олоор хэрэглэгдэдэгыень хараадаа абажа, улам бүтээсэтэйгээр ажаллахые оролдонобди,—гээд нүхэр Демьяненко хөөрэнэ.

Түбшэн даруу зантай, олон үгэгүй, ажал хүдэлмэридэ бүхы һаналаа табидаг энэ слесарь заводой хүдэлмэришэдэй этигэл найдабарида хүртэжэ, һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрэ Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат боложо нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэһэн юм.

Цехын начальник нүхэр Непогодин эрхим слесарь Михаил Григорьевичын ажал хэрэг тухай хөөрэхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ:

—Манай Демьяненко оролдосотой бэрхэ хүдэлмэришэн байхын хажуугаар, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Цехын комитедэй гэшүүндэ һунгагдаад байхадаа, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, гээгдэгшэдтэ туһалха, ажалшадай байра байдалые һайжаруулхын тулада бага бэшэ оролдолго гаргаа.

**
*

Завод соогоо хүндэтэй болоһон энэ слесарь ажабайдалай арюун замаар дабшана.

Михаил Григорьевич мүнөөнэй байдалые урдынхитай сасуулха зуураа, иигэжэ хөөрэнэ:

—Революциин урда тээ манай бүлынхид үгытэй ядуу һуугша һэн. Эсэгэмнай Приморско хизаар нүүжэ ошоһон аад, бэень муудажа, хүдэлхэ аргагүй болошоһон юм. Бидэнэр эхынгээ хүсөөр үндыжэ, ами хоолойгоо арайхан тэжээдэг байгаабди. Эгээл тиихэдэ Алас Дурна зүгтэ граждан дайнай гал дүлэн сорьёлжо байгаа бэлэй. Тэрэ үеые мүнөө үетэй сасуулбал, һүни үдэр хоёртол адли гэхээр. Мүнөө манай ороной арад зоной байдал ямар хүхюун сэнгэлиг болоо гээшэб! Саашадаа бүри һайхан болохонь лабтай.

Нүхэр Демьяненко бага балшар байхаһаа эхилээд, мүнөө хүрэтэр хара ажал хэнэ. Хүбүүнэйнгээ хүл дээрээ гарахада, эсэгэнь иигэжэ хэлээ һэн гэхэ:

—Зай хүбүүмни, ажал хэхэ сагшни болобо гээшэ. Эсэгынгээ нэрэ нэрлүүлжэ, хүнэй зэргын хүн болооройш. Үнэн сэхээр, зоримгойгоор ябаха хэрэгтэй.

Михаил Григорьевич 1941 он хүрэтэр Нерчинскэ райлесхоздо модошо дархан байгаад, Советскэ Армиин албанда мордоһон юм. 1946 ондо армиһаа табигдан сасуу автомашинын жолоошо болоһон байгаа. Нүхэр Демьяненко 1955 онһоо мүнөө хүрэтэр «Механлит» заводто ажаллана.

Һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө заводой, мүн городой Хүндэлэлэй самбарта ходо бэшэгдэдэг. Хүндэлэлэй грамотануудаар нэгэнтэ бэшэ шагнагдаһан байха.

«Механлит» заводой хүдэлмэришэд, Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй һурагшад болон багшанар, городой хоёрдохи больницын хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Демьяненкые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ, һунгагшадай этигэл найдабариие харюулха байһандань этигэнэ.

И. Бальдиров.

Туһатай семинар

Һаяхан Хэжэнгын аймагай хүдөө ажахын инспекциин үүсхэлээр эндэ кукурува зүбөөр тарижа, һайнаар ургуулха тухай хоёр үдэрэй семинар үнгэргэгдөө.

Энэ семинарта аймагай колхозуудай таряан ажалай, тракторно-тарян ажалай бригадануудай бригадирнар, мүн кукуруза ургуулха звенонуудые даагшад, тэдэнэй гэшүүд хабаадалсаа. Эндэ һонирхолтой хэдэн лекци уншагдаһан байна. Жэшээлхэдэ, аймагай хүдөө ажахын инспекциин ахалагша агроном нүхэр А. Тайнов «Манай аймагта кукурузын үндэр ургаса яажа ургуулхаб» гэһэн асуудалаар, мүн кукуруза ургуулгаар Воронежско областиин суута механизатор нүхэр Н. Ф. Мануковскиин ажалай дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Кукурузын газар зүбөөр элдүүрилхэ тухай лекци аймагай үрэһэ шалгадаг лабораториие даагша нүхэр Коробенко уншаа. Кукурузын олон янзын үрэһэ нютагтаа тарижа туршаха талаар мүнөө юун хэгдэжэ байнаб гэжэ үрэһэ туршалгын Михайловкын участогые даагша агроном нүхэр Г. Куликов дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн байна.

Семинарай түгэсхэлдэ партиин айкомой эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр И. Я. Трунев КПСС-эй обкомой болон айкомой бюрогой тогтоолнуудтай семинарта хабаадагшадые танилсуулаа.

Сугларагшад эндэ хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар тон ехээр һонирхожо, олон тоото асуудалнуудые гаража, тодорхой харюу абаа, мүн өөһэд өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай, мүнөө үедэ кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай хөөрэлдэһэн байна.

Н. Галданов.

СОВЕТСКЭ АРМИИН 41 ЖЭЛЭЙ ОЙ

«Социалистическэ гүрэн эб найрамдалые хамгаалха талаар, империалистическэ оронуудай сэрэгэй добтолгын аюулһаа ороноо хамгаалха талаар онсо шухала зорилгонуудые дүүргэхэ уялгатай. Эзэрхэг түримхэй империалистическэ лагериин байһан сагта Совет гүрэн социалистическэ туйлалтануудые болон совет арадай амгалан ёһоной ажал хүдэлмэриие хамгаалан сахижа байгша алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүдээ—Арми болон Флотоо бэхижүүлхэ, хэдэхэн һайжаруулха уялгатай».

(«СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай» нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын резолюциһаа).

оронойнгоо оборонно хэрэгтэ туһалнабди

оронойимнай ажалшад үглөө Советскэ Армиингаа байгуулагдаһаа хойшо 41-дэхи жэлэй һайндэрлэхэнь. Үнгэрһэн энэ манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд арадаа, Совет засагаа сэхээр хамгаалжа, бүхы дэлалдар солотой болонхой. Зан Совет гүрэндэ добтолһон алистическэ гүрэнүүдэй ниние үй бута сохихоһоо эхи гитлеровскэ фашизмые дараардашагүй баатар хүсэтэй аа харуулаа.

мунистическэ партиин, Совет правительствын саг үргэлжын оролдолгоор Советскэ Арй бэхижүүлэгдэнэ, хүсэ шаургана. Һаяхан болоһон -эй XXI съезд коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар ха талаар совет хүй урда асари ехэ түсэб табина. 1959—1965 онуудай үедэ оройй арадай ажахыда үзэгдөөдэбжэлтэ туйлагдаха байэрээнтэй хамта Зэбсэгтэ Хүсэй бүри ехээр хүгжөөгдэхэнь й.

и, авиаци болон флодто туһайн дуранай бүлгэмэй гэ-. Эхэ оронойнгоо оборонно хүдалые хүгжөөлгэдэ ехэ туһа, мүн саашадаашье хүргэ байна. Бурядай АССР-эй ААФ-эй коллективүүд хүдэлээ бага бэшэ амжалта туй Советскэ Армиин 41-дэхи ойн рые угтажа байна. ДОСААФхозуудтахи, предприятинуумхи зургаануудай дэргэдэхи организацинууд өөһэдынгөө нилээд олошоруулаа, сэрэ зэбсэг шудалха талаар ехэ-ябуулгануудые үнгэргөө. Бабушкин городой, ын аймагай ажалшадай дунборонно хүдэлмэри һайнаар анхай.

СААФ-эй РТС-тэхи, предприятахи эхин организацинууд й ажахыда хэрэгтэй, мүн обо удхашанартай техническэ эрилэгшэдые бэлэдхэдэг Зэдын, Закаменай, Заиграйн үүдта ажалһаа таһарангүй шофёрой, мотоциклистын, ра трактористын мэргэжэл лан хүнүүд олон. Үнгэрһэн ондо Заиграйн аймагта 340 Городок городто 200 хүн тех мэргэжэлтэй болоһон бай-

публикымнай аймагууд болон городуудта сэрэгэй бэлэдхэлэй түхэлтэй спортоор ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан спартакиада үнгэргэгдөө. Тэрэ спартакиадада 67 мянгаһаа дээшэ хүн хабаадалсаһан байна. Иимэ хэмжээ-ябуулганууд спортоор зональна мүрысөөнүүдтэ амжалта туйлаха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлнэ. Мэргэн буудалга болон авиамоделиин спортоор республикымнай команда Россин Федерациин зональна мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Парашютна спорт манай орондо эгээл зүрхэтэйшүүлэй спорт гэжэ нэрлэгдэдэг гээшэ. Энэ спортдо дурлагшад жэл ерэхэ бүри олошорно. Нёдондо жэлдэ 600-һаа дээшэ залуу хүбүүд, басагад самолёдһоо парашюдаар дэбхэрээ. Тэдэнэй 30-һаа дээшэ спортсменүүдтэ тус спортын разряд олгогдоһон байна. Гэбэшье парашютна спорт гансахан Улан-Үдэдэ дэлгэрэнхэй. Хүдөө нютагуудта энэ спорт дэлгэрүүлхэ арга гүйсэд бии. Теэд тэрэниие эмхидхэхэ хэрэгтэй.

ДОСААФ-эй эхин организацинууд агаарай аюулһаа һэргылхэ хэрэгтэ ажалшадые олоор һургана. Тусхай инструкторнууд аймаг бүхэндэ оборонно удхашанартай энэ хэрэгые хүтэлбэрилнэ гээшэ. Мүнөө занятинууд үнгэргэгдэжэ, ПВО-гэй нормо тушаалгада бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Энэ талаар Мухаршэбэрэй аймагай комсомолой, ДОСААФ-эй организацинууд үүсхэл эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Арми, авиаци болон флодтэ туһалха һайн дуранай бүлгэмэй манай республикын гэшүүд Советскэ Армиингаа 41 жэлэй ойн һайндэрые иимэ бэлэдхэлтэйгээр угтабашье, эхин организацинуудай, аймагуудай, городуудай комитедүүдэй хүдэлмэридэ дутагдал бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Эхэ оронойнгоо оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, ДОСААФ-эй бүхы организацинууд саашадаа хүдэлмэрээ эрид һайжаруулха ёһотой. Городууд болон хүдөө нютагуудта техническэ кружогуудые олошоруулха, сэрэгэй бэлэдхэлэй түхэлтэй бүхы спорт үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготойбди.

М. Смирнов,
ДОСААФ-эй республиканска комитедэй түрүүлэгшэ.

Младша сержант С. М. Гореловэй даажа байдаг буугай сэрэгшэдэй бүлэг дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэйнгээ талаар подразделени дотороо эрхим бүлэг гэжэ тоологдодог. Зураг дээрэ: С. М. Горелов (баруун гарһаа) солдат А. М. Рудаковтой буугайнгаа дэргэдэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Алексей БАДАЕВ

ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭМДИ

Запасай сэрэгшэдбди—
Хододоо һэргэлэн.
Хэрэгтэй болоо һаань,
Захираг лэ Оромнай!
Аянайнгаа
Хуушаранги мэшээг үргэлэн,
Алхалхаар бэлэмди,
Лабтайл илахамнай.
Харгы уташ байг,
Хүндэшье—хамаагүй,
Хүигэдхэнэбзэ дуунууд
Агаарта таран.
Дулааншье байг,
Хүйтэншье—илгаагүй,
Дулаасуулнабзэ зүрхыемнай
Хүнүүдэй дуран.
Гарнай тойргошоогүй
Автомат барихаһаа,
Гайхамшагаар
Нютагаа хубилгаһан гарнууднай.
Тугууднай намилзаг лэ
Һэбшээ һалхинһаа,
Тэмсэлдэ урялһан дайшалхы
Тугууднай.
Запасай сэрэгшэдбди—
Хододоо һэргэлэн.
Хэрэгтэй болоо һаань,
Захираг лэ Оромнай!
Харгыһаа дайсадаа
Хамахабди гэнэм.
Хэншье тогтоохогүй
Коммунизмда дабшалтымнай.
Хаан бүргэдэй
Толгойень сабшажа,
Хуушан дэлхэйс
Нэгэтэ мэгдээгээд,
Хэтын богоолшолгоһоо
Хүн түрэлтэниие абаржа.
Рейхстагай ханада
Нэрэнүүдээ бэшээд,
бусаа һэмди
Бидэнэр
Амгалан ажалдаа,
Барилгын газарнуудтаа,
Станогтоо, анзаһандаа...
Долоон жэлэй түсэб
Табяад урдаа
Дабхинабди, тэмсэнэбди,
Добтолнобди барандаа.
Запасай сэрэгшэдбди —
Хододоо һэргэлэн.
Аршалхаар бэлэмди,
Ашата Оромнай!
Дахинаа алхалангүй
Жагсаалда зэргэлэн,
Хэтэдээ запастаа
Дээрэ даа үлэһэмнай.

Амгалан тайбанаар ажаһууял

Манай орон капиталистическэ хүреэлэлгэдэ байхадаа гүрэнэйнгөө хилые нангинаар хамгаалан, дайсанай добтолгодо хатуу сохилто үгэхөөр бэлэн байдаг бэлэй. Гэбэшье мүнөө бидэ гансаараа бэшэбди. Тиибэ яабашье хариин хархис этэгээдүүд социалистическэ лагериин оронуудта хоролхон, дайн сэрэг һүжэрөөхые хүсэнэ. Тиимэһээ һэрэмжэтэй наринаар байха хэрэгтэй.

Би өөрөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронт дээрэ немецко-фашистска булимтарагшадтай болоһон байлдаанда хабаадалсажа, дайнай аюулһаа зүрхэеэ хариһан байнаб. Дайн хадаа амгалан тайбан ажабайдал эмдэн, энэрхы сэдьхэлтэй энгэй хүнүүдтэ аюул ушаруулдаг, тэдэниие үлэн хооһон, үншэн хэнзэ байдалда оруулдаг байна. Тэрэниие хоёр нюдөөрөө хараһан туладаа дайн сэрэг бү болоһой гэжэ юрөөдэг, хүсэдэг байнаб.

Өөрөөшье дайнай хойшолонгоор инвалид болożо, эрэмдэг бэетэй хүн ябагшаб. Дайнда үзэһэн хараһанаа һанахадаа «хүн түрэлтэндэ тиимэ юумэн бү үзэгдэг» гэжэ хэлэдэгби:

Мүнөө Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй алдарта 41-дэхи жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байһан үдэртэй дашарамдуулан. бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хэтэ мүнхэдөө мандажа, коммунистическэ общество бүрин түгэс байгуулагдаг лэ гэжэ юрөөнэб.

А. Осудин,
II группын инвалид,
типографиин хүдэлмэрилэгшэ.

Ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагты!

Зоригтойшуулай нэгэн

Валентина Павловна Сапожникова бага байхадаа магазинһаа абынгаа абажа асарһан нюдэ һаргама элдэб үнгэтэй, гоё һайхан бүд харахадаа, ехээр гоёшоодог һэн. Эжынгээ хубсаһа эсхэхэдээ гаргаһан бүдэй үртэһэ суглуулан, сасуу үетэнөөрөө хамта наададаг байгаа.

Он жэл ошоод, һургуулида һуража эхилээ. Тиихэ үедөө физкультура, спортоор ехэ һонирходог, аргагүй спортсмен болохые хүсэдэг байба ха. Тэрэ үеэр манай республикада сэмбэ нэхэдэг фабрика баригдаад, түрүүшынгээ сэмбэ үйлэдбэрилэн гаргажа эхилбэ. Манай үмдэжэ ябадаг хубсаһанай бүд юрын ажалша зоной гараар нэхэгдэн гарадаг юм байна гэжэ одоол тиихэдэ ойлгоо һэн.

Валентина басаган наймадахи класс дүүргээд, Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикада ажаллахаяа ороо бэлэй.

Түрүүшээр будалгын цехтэ хүдэлхөөр эльгээгдээ. Тэндэ сэмбэ һамнажа нягтаруулдаг машинада «воросянка» —борбоосгой һуулгаха һурагша болгогдоһон юм. Валентина Сапожникова ажалдаа оролдосотой, һубэлгэн бэрхэ байһан туладаа аха нүхэдэй туһаламжаар сэмбэ һамнаха машинын орёо оньһо богонихон болзор соо шудалжа, хэдэн һарын үнгэрөөд байхада бэеэ даагаад хүдэлхэ эрхэ олоо һэн. Түрүүшээр гансааран хүдэлхэдэнь тиимэшье бэлэн байгаагүй. Энэ тэрэ юумэнь тааралдахагүй. Тиихэдэнь элдэб юумэн тухайда мастертаа хандаха, асууха ушар али олон гарадаг байба. Нэгэн гэбэл сэмбээ машинада заахан буруу һуулгабалнь—мууса һамнаха, үгышье һаа тааража үгэдэггүй байгаа. Тиигэбэшье нүхэдэйнгөө урда нэрээ хухархагүйн тула улам ехээр оролдон ажалладаг бэлэй. Ажалай һүүлээр сүлөөтэй сагтаа сэмбэ нэхэлгэдэ хабаатай элдэб олон техническэ ном үзэжэ, хэрэгтэй юумэеэ ухаандаа хадуужа абадаг, тэрэниие ажалдаа нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдодог байгаа.

Нэгэтэ цехын мастер Иван Лукич хажуудань ерээд, ажаллахыень адаглан хаража байтараа, иигэжэ асууба:

— Харуулал даа, хайшан гээд сэмбэеэ машинада һуулганабши?

Полина Андреевнагай заадагай ёһоор, Валя яаралгүйгөөр хөөрэжэ үгэбэ.

Мастершье миһэд гээд, «булта зүб лэ даа» гэбэ.

— Түргэнөөр хүдэлөөд туршал даа,—гэхэдэнь, Валя бага бахарданги янзатай, түргөөр хүдэлбэ. Ехээр яараад, сэмбээ нэгэ бага буруушаг һуулгахаар забдаба. Тиихэдэнь мастер заабари үгэжэ, туһалаа һэн.

—Түргөөр хүдэлхэдөө нэгэ бага тэбдэжэ, материалаа буруу һуулгахаар забданаш. Тиихэдэшни заримдаа шинии бүтээһэн продукцида голодоһон гарана. Мүнөө дээрээ яаража тэбдэһэнэй хэрэггүй. Һайса һура,—гээд, Иван Лукич саашаа ябашаба.

Валя машинынгаа хажууда абяагүй удаан зогсожо байба. «Голодоһо» гэһэн үгэнүүд хойно хойноһоо толгойдонь ороно. Машинанууд нэгэ жэгдээр хүнхинэн хүдэлнэ. Хүтжэмдэл адли энэ жэнгинээ шагнажа байхадань, тэрэниие гасаалһандал болоодхино. Валя гэнтэ зориг орожо: «һурахаб, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэб, бэшэнһээ яабашье гээгдэхэгүйб» гэжэ досоогоо һанаад, хүдэлжэ захалба...

Тэрэ гэһэнһээ хойшо улам зоримгойгоор оролдон, түрүү дүй дүршэл шудалжа ороо бэлэй.

Сэмбын фабрикада Валиин хүдэлмэрилжэ эхилһээр гурбадахи жэл үнгэржэ байна. Тиибэшье ноохо ээрэлгын элдэб технологи тэсэмгэйгээр шудалан, дүй дүршэлтэй нүхэдэйнгөө туһаламжаар багахан саг соо түрүүшүүлэй нэгэн болоо юм.

Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, съездын болотор үдэр бүри даабаряа 120 процент дүүргэхэ социалистическэ уялга абаа һэн. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлада оролдон, даабаряа үдэр бүри 150—160 процент хүрэтэр дүүргэжэ эхилһэн юм.

Коммунизмын түгэс илалта туйлаха һаруул һайхан замые эли тодоор заажа үгэһэн КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые гүйсэд бэелүүлхын түлөө мүрысөөндэ ороод, хоёр хүнэй орондо гансаараа ажаллажа, үдэрэйнгөө даабариие 110 процент хүрэтэр эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхэ уялга абанхай.

—Партиин XXI съездын хараалһан түсэбэй бэелүүлэгдээд байхада, арад зоной ажабайдал ямар гоё һайхан болохо гээшэб! Коммунистическэ партиимнай, Советскэ правительствымнай али тухай сэсэн мэргэн заабари үгэдэгынь, арад зонойнгоо ажабайдал улам һайжаруулхын тулада ямар ехээр оролдодогынь үшөө дахин эли тодоор харагдана. Энэ анхаралдань харюу болгон, съездын тогтоолые түргэн болзор соо бэелүүлэлсэхэ дуран хүрэнэ — гэжэ нүхэр Сапожникова хөөрэнэ.

—Валимнай хэлэһэндээ хүрэхэл байха. Сэмбэ һамнадаг машина дээрэ гансаараа ажаллана. Үдэрэйнгөө нормо дүүргэхэб гэжэ хэлэһэнээ алданагүй, нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ,—гээд цехын механик И. Л. Арефьев магтаба.

Иимэ халуун зүрхэнэй үгэнүүдые дуулахадаа үнэхөөрөөшье баясахаар. Урдань һайн драпнуудые «Завидовский», «Освобожденный труд» болон бусад фабриканууд лэ нэхэдэг байгаа. Мүнөө манай Улан-Үдэдэ иимэ һайн сэмбэ, драп нэхэгдэдэг болоо ха юм!

Валентина Павловна эрхим һайнаар ажаллахаһаа гадна, фабрикынгаа профсоюзай, комсомолой организацинуудай даалгабаряар нниитын ехэ ажал ябуулалсадаг. Цех дотороо спортын инструктор болонхой. Энэ уялгаяа мүн лэ һайнаар дүүргэдэг.

Баатар зоригто залуушуулай нэгэн—комсомол басаган Валентина Павловна иигэжэ ажаллажа, һуража байдаг юм.

Б. Шагжитаров.

Жаргалантаһаа ерэһэн хүбүүн

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унагаһаа» гэжэ хэлсэдэгэй энэ Ганжуур хүбүүн дархан болохо,—гэжэ Жаргаланта үндэр наһатайшуул хэл байгаа. Нютагай үбгэдэй алта дэмышье байгаагүйл Ганжуур хара багаһаа хойшо түдэгэтэй носолдодог, дархажэ наададаг һэн гэхэ.

нэгэ гүлмэр багахан байхадаа Улан-Үдэ ерэхэ ушар тэрээндэ тобо. Городой хүн зоной оло гайхаха, хэдэн дабхар гэрнүү хашаахын хажуугаар, Ганжуурай һанал бодолдо нэгэ юумэн: шугам шэнги сэхээр зурыһан түмэр харгы илангаяа бүхөөр хадуугдаа бэлэй: ашаатай олон вагон шагтагалһан хүсэтэ паровозой тэрээн дээгүүр газар доһолгон гараханъ Сэлэнгын талаһаа ерэһэн хүбүүндэ һүртэйгөөр үзэгдөө. «Хүсэ ехэтэй энэ машиные ямар хүнүүд бүтээдэг, ямар аргаар жолоододог юм ааб. Тиимэ хүнүүдэй нэгэн бологшо һайб» гэһэн хүсэл бодол залуухан хүбүүнэй зүрхэ сэдьхэлые буляаһан юм...

Тэрэ гэһээр олон жэл үнгэрөө. Ганжуурай хүсэл зоригшье бэелүүлэгдээ гэхэдэ алдуу болохогүй байха.

...Зүүн, баруун тээшээ гонзойһон ехэ цехын үүдэ нээжэ орохотой сасуу, орёо оньһото станогуудай сортоотой абяан угтадаг. Ехэ ехэ ээрсэгтэй станогуудта тошылдагдажа байһан паровозой детальнууд нэгэл жэгдэхэн аяараа эрьелдэжэл, эрьелдэжэл байдаг. Миллиметр бүхэниие дабажа, урагшаа дабшаха бүхэндөө булад хатуу отолуурта хаха зүһэгдэһэн түмэрэй мушхамал зоргодоһон һубигдана.

Паровозой цилиндр хабсаргадаг участок. Цехын дээгүүр иишэ тиишээ һолжоржо байһан дүүжэн кран архагар ехэ цилиндр эндэ асаржа, абаашажа байба. Шудхалааһаа гараһан арья-барья адаряатай цилиндрэй корпусууд слесарьнүүдэй гарта тушаагдана. Дүшөөд наһанай, шүрбэһэлиг шамбай бэетэй нэгэ хүн эндэ хүдэлжэ байба. Хараха янзада, хэрэгээ шудалһан лэ эрэ хэбэртэй. Гартаа бариһан автомат-сабшуурынь пулемёт буудал оншотойхоноор ташаганажа, отологдохо деталиинь өөгүйхэнөөр урлагдана.

Часай стрелкэнүүд 12 дээрэ дабхасан, хүдэлжэ байһан нүхэрынь прессээ байлгаад, бээлэйн араар нюурайнгаа хүлһэ аршажа:

— Ганжуур! Эдеэлхэ саг болоо,—гээд хашхарба.

— Ябая, столово ошоё,—гээд Ганжуур Бадмаев алха, сабшуураа орхижо, хүршынгөө хажууда ошобо.

— Зай, нормоёо хэр болгобобши?

— Дүүрэнтэбэшье ха даа. Шиниихи хэр бэ?

— Тэрэл тухайб даа...

Иимэрхүү хөөрэлдөөнэй һүүлээр хоёр хүршэнэр урда урдаһаа харалсаад, ташаганаса энеэлдэжэрхибэ. Юуб гэхэдэ, хэниинь хэнһээ түрүүлжэ ябааб—мэдэгдээгүй. Теэд мүрысэжэ байһан хадаа халаанай дүүрээдүйдэ бэе бэедээ заахан этигэлсээгүй байжа болоо ха...

— Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо хэдэн мэргэжэлтэй болооб. Теэд слесарна хүдэлмэри аляанһааншье үлүүгээр сэгнэдэгби,—гээд нүхэр Бадмаев омогорхон хөөрэжэ эхилбэ. —Зүгөөр олон мэргэжэлтэй байха гээшэ һайн байна даа. Гараа барьяад һуугдахагүй, хэхэ ажал олдоод лэ байдаг.

— Үгы байза, дайн гэхэһээ. Шамаяа Советскэ Армиин 41 жэлэй ойн хүндэлэлдэ заводой начальнигай баясхаланда хүртөө гэжэ дуулабаб. Хэр зэргэ дайлалдаһан хүмши, хөөрэлши,—гэлдэһээр цехынгээ столоводо оробод.

***

1941 оной июнь. Ганжуур Мункуевич Бадмаевай Дальна Востогто сэрэгэй уялгата алба гэжэ байтарнь, гитлеровскэ фашистнууд Эхэ орондомнай добтолон ороо һэн. Уданшьегүй артиллериин сержант Бадмаев эзэрхэг түримхэй фашистнуудта эрид сохилто үгэлсэхэеэ дайнай фронт мордоо бэлэй.

Түрүүшын үедэ үхэр буугай хараа тодхогшоор, һүүлдэ бүлэг сэрэгшэдэй командир ябатараа шархатаһан юм. 1943 ондо дахин фронт ерэхэдээ, артиллерийскэ полкын разведкэдэ алба хэбэ.

1945 оной мартын 25-най һүни манай сэрэгшэд Кенигсберг городые бүһэлжэ, гитлерэйхидые далайда шахаад байба. Балай харанхы тэрэ һүни Ганжуур разведкэдэ гаралсажа, городой оршон тойрондо байһан дайсадые элирүүлэлсэ. Ойр зуурын тулалдаанда хүндөөр шархатаһан командираа (ахалагша лейтенант Барсуковые) нүхэр Бадмаев абажа гараһан юм. Хойто үдэрынь эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаһан манай сэрэгшэд Кенигсбергые эзэлһэн байгаа. Саашадаа артиллерист Бадмаевай дайшалхы замайнь алдарта түүхэ Эльба мүрэн дээрэ дүүрэжэ, үбсүүндэнь хэдэн медаль, орден яларaa бэлэй.

...Хүдэлмэри эхилхэ үшөөл үдыхэн байба. Прессовщик Лебедев слесарь Бадмаев хоёр хүдэлхэ газартаа яаралгүйхэн ерэбэд.

— Манайшни арми дүшэ нэгэн жэлэйнгээ ойе эгээл түгэс хүсэтэйдөө һайндэрлэжэ байна гээшэ, Ганжуур,— гээд нүхэрынь тамхяа бааюулан, хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

— Ээ-даа, мүнөө дайсад манда халдаа һаа, бодохоёо болитороо сохюулха. XXI съезд дээрэ нүхэр Хрущевой хэлэһые уншаа гүш?

— Уншаа даа...

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнь заводой гудок сууряатажа, халаанай хүдэлмэри үргэлжэлбэ. Хүн бүхэн өөр өөрын хэдэг лэ юумэеэ хэжэ захална. Цехын зүг бүхэнһөө нүерхэ, түерхэ абяан гаража, ямар нэгэн хүсэтэ урасхалай ёһо заншалдаа ороһондол болоно. Үйлэдбэриин ехэ хэрэгэй нэгэхэн хубиие бэелүүлэлсэдэг Ганжуур Бадмаевай хүдэлжэ байхыень харахада, урматай даа! Хүдэлмэришэ хүдэр гартахи бахим адхагдаһан наждак-тошилын мөөри дороһоо улаан дүлэн соробхилно.

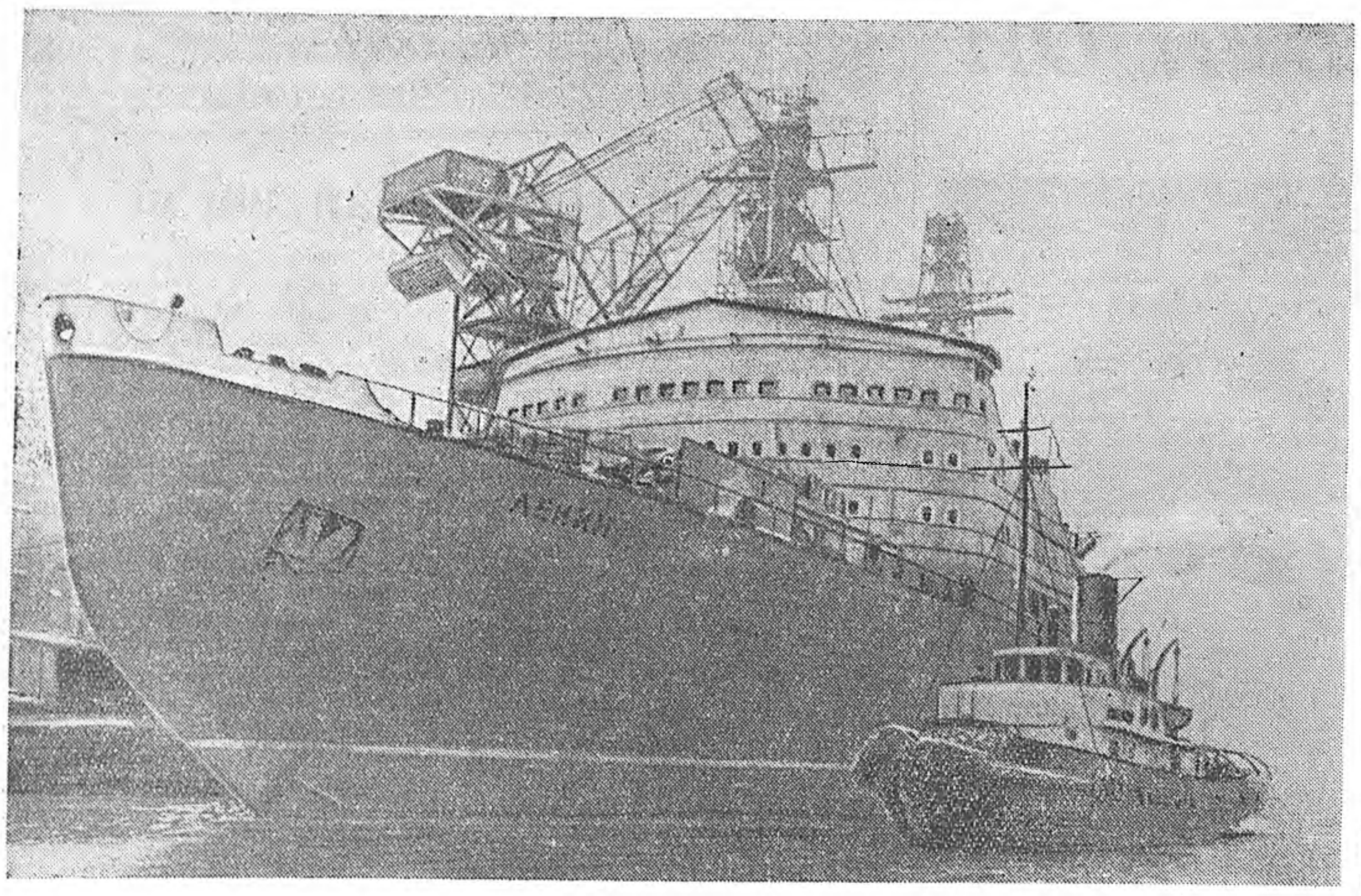
— Аа, Ганжуур Мункуевичын хүдэлмэрилхые хаража байнабтаа, —гэжэ үдын урда тээ уулзаһан халаанай мастер Тимофей Павлович Геноянкин ерээд, хөөрэжэ эхилбэ.

— Тиигэнэ. Мэргэжэлээ һайн шудалһан хүн гэжэ таахаар байна.

— Зүб даа. Манай цехын Николай Мамай гээшэ. Һара бүхэндэ даабаряа 350 процентһээ доошо оруулдаггүй. Заримдаа 400-да хүргэдэг, голодоһоншье байхагүй. Харагты, цехымнай Хүндэлэлэй самбар,—гээд мастер гараараа зааба. Улаан шэрээр шэрдэгдэһэн гоё һайхан самбарта цехын ажалай түрүүшүүлэй портредүүд һуулгагданхай. Тэдэнэй дунда Ганжуур Бадмаевай зураг харагдана.

1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда үнэн сэхээр, эрэлхэг зоригтойгоор хабаадалсаһан Ганжуур Бадмаев иигэжэ коммунизм байгуулхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хабаадан, баатаршалга гаргана. Урагшаа һаналтай, оролдосо ехэтэй, хэлэһэндээ хүрэжэ шададаг туладаа нүхэр Бадмаев ПВЗ-гэй олон мянган хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой.

Б. Дашиев.

Ленинград. Советскэ Союзда баригдажа байһан түрүүшын атомна корабль, дэлхэй дээрэхи эгээн томо «Ленин» гэжэ атомна ледокол туршагдажа байнхай. Корабль бүтээгшэд тэрэнэй олон тоото машина, механизм, прибор болон автоматическа түхеэрэл.энүүдые шалган үзэжэ байнхай. Зураг дээрэ: «Ленин» ледокол заводой дэргэдэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Ц. БИМБАЕВ

Хүгжэн мандахань сохом лабтай

Ангиин тэмсэлэй гал дүлэн соо
Асари ехээр хатуужан түрэһэн,
Дайн сэрэгэй бэрхэтэй сагта
Дайсан бүхэниие даража шадаһан,
Олоной һүлдэ заяан болоһон,
Онсо ехэ илалта туйлаһан,
Улаан тугаа урдаа бариһан,
Үнэн шанга тангариг сахиһан
Габьяа ехэтэ габшагай баатар —
Абарга хүсэтэ Советскэ Армиингаа
Алдарта ойе угтажа байналди!

Ашата Ленинэй алдарта партиин
Алтан нараар яларан байһан
Жаргалай ехэ жабхаланта булагһаа
Арюун тунгалаг аршаан дэбилжэ,
Хүн түрэлтэнэй хүсэл хангагша
Хүрьһэтэ дэлхэйн тарян ундалаад,
Набша сэсэгээ надхаан дэлгэжэ,
Нангин үнэроо дэлхэйдэ тунаажа,

Энхэ тайбаниие эгүүридээ хүсэжэ,
Эрдэм бэлигээ эрмэлзэн бадараажа,
Ажал хогшолоо арьбадхан дэбжээжэ,
Коммунизмын шатада хүрэжэ ерэбэлди,
Хүгжэлтын далай—түсэб абабалди!

Түрэл бүриһөө түмэрэй үртэһэ
Суранзан буладай суглуулан татадагтал,
Эрдэм, техникын эрхим дээжэһээ
Эди шэдиинь илган абажа,
Атомай хүсөөр ажал хэдэг,
Аянгын һомонһоо түргөөр ниидэдэг,
Бүмбэрсэг дэлхэйе бүһэлэн гороолдог
Баллистическэ ракетэ дэгдээн табидаг
Түүхэдэ дуулдаагүй туйлалта хэһэн
Элдин һайхан Эхэ оромнай
Баатар солотой, баян техникэтэй,
Хурса нюдэтэй, хурдан ухаатай
Хүсэтэ Армиингаа хамгаалалта соо
Хүгжэн мандахань сохом лабтай.

Ч. НАМЖИЛОВ

ҮЗЭГДӨӨГҮЙ БААТАР

Шэнэ жэлээр
Шуурган үбгэнэй
мэнэ һаяхан морилоод,
Шэрүүн һахалаа эльбэсэгээн,
һониноо хөөрэшэш
үрдеэгүй байтар
Шэхэнэйнь хажуугаар
шууяса ниидэн
сошоогоод, дохёолоод
Сэхэ өөдөө —
сэнхир холые зорибо
үзэгдөөгүй баатар...
Түрэһэн эхэнь —
уужам сэдьхэлтэ
манайОрод орон —
Түбиин сээжэһээ
һарабшалан хойноһоонь
харана үни удаан.
—Төөрижэ,
зүг шэгээ алдаха болоо һаань
юунһээш доро,
Төө бүхэнөө хэмжэжэ,
бодожо үзэһэй даа
түргэн дундаа.
Залинта хүсөөр —
зоной үргэлэмжөөр
өөдөө гараад ябахада
Замыншье утахан даа:
захагүй замбуулин
зэнхыгээд һүртэй!
Залиран байгаа һара,
холын мүшэд,
Марс худа
Заяа хубяараа золгобо
манай нютагай
Элшэн Сайдтай
Хүн түрэлтэнэй
хүрөөгүй үндэр өөдэ
зам гаргаһан
Хүсэтэ баатарнай
Алха, Хадуураар даллан
Нараяа тойроно.
Хүсэл зорилгоор,
Ухаан бодолоор
мүрысөөндэ уряална ха юм,
«Хүсэжэ ядаад хусагшад»
ондоогоор тэрэниие
бү ойлгог лэ!
Январь, 1959 он.

ХИЛЫН СААНАҺАА

СССР МНР хоёрой хоорондохи соёл культурын, научна харилсаа холбоон

УЛАН-БАТОР, февралиин 20. (ТАСС). Советскэ Союз Монгол Арадай Республика хоёрой хоорондо 1959 ондо соёл культурын болон наукын талаар харилсаа холбоогоо үргэлжэлүүлхэ түсэб мүнөөдэр Улан-Баторта баталагдаба.

Театральна искусствын, дээдэ эрдэмэй, элүүрые хамгаалгын, наукын, гэгээрэлэй, радиогой, физкультура болон спортын талаар олон хэмжээ-ябуулганууд түсэбэй ёһоор хараалагдаһан байна.

1959 ондо Киргизиин СССР-эй артистнууд Монгол Арадай Республикада гастрольдо гараха, тиихэдэ Монголой артистнууд өөрынгөө искусствые совет хүн зондо харуулха юм.

Соёл культурын, наукын, гэгээрэлэй болон элүүрые хамгаалгын талаар дүй дүршэлөө халан абалсахын, туһаламжа үзүүлэлсэхын тулада хоёр тала бэе бэедээ делегацинуудые эльгээлсэхэ, Хубсугул нуурые шэнжэлэлгэдэ, Гоби талын амитадай аймагые шэнжэлхэ экспедицидэ совет эрдэмтэд хабаадалсаха байна. Монголой түүхын болон географиин асуудалнуудаар Москвагай, Ленинградай университедүүдтэ Монголой эрдэмтэд лекцинүүдые уншаха байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII се[ссиин...]

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 20. (ТАСС). Англиин болон Францнин харгалзалга доро байдаг Камерунай газар нютагуудай ерээдүй тухай асуудал зорюута зүбшэн хэлсэхын тулада зарлагдаһан ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII сесси мүнөөдэр дахяад хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Харгалзалга доро байһан эдэ газар нютагуудые бэеэ даанхай байдалтай болгохо, тэдэниис нэгэ гүрэн болгохо тухай асуудал ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII сессиин заседанинууд дээрэ үнгэрэгшэ оной ноябрь-декабрьда зүбшэн хэлсэгдэһэниинь мэдээжэ. Гэбэшье, тиихэдэ энэ асуудалаар ямаршье шиидхэбэри абтаагүй байгаа. Харгалзалга доро байһан эдэ газар нютагуудтахи байдал тухай элидхэл хэхэ, өөһэдынгөө тобшололнуудые найруулан хэлэхэ ёһотой байһан ООН-эй мисси тиихэдэ Камерунһаа бусажа үрдеэгүй байһан юм.

США-гэй түлөөлэгшын то[...] һон ООН-эй мисси Камерунһа[...] сажа ерээд, элидхэл бэшэхэд[...] дэхи газар нютагуудтахи бай[...] зүб сэгнэлтэ үгөөгүй, тиихэдэ [...] рунай нэгэн гүрэн боложо нэг[...] тухай асуудалые алгасан га[...] байна.

Харгалзалгын талаар совет[...] ниальна гүрэнүүдэй баалалта[...] нөөнэйнгөө сесси дээрэ эдэ эл[...] нүүдые яаралтайгаар хаража [...] дээрэһээ, зүбшэн хэлсэгдэжэ б[...] асуудалаар ООН-эй Генер[...] Ассамблейдэ ямаршье һанамж[...] радхал оруулаагүй.

Генеральна Ассамблейн пл[...] на заседаниин долоон минутын[...] ша соо болоһоной һүүлээр, [...] рун тухай асуудал харгалза[...] асуудалнуудые эрхилдэг коми[...] саашадань хаража үзэхын т[...] дамжуулан үгтэһэн байна.

СССР-эй, Англиин Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ КНР-эй Гадаадын хэрэгүүд[эй] министр Чэнь И бэшэг эльгээбэ

ПЕКИН, февралиин 20. (ТАСС). Индохитад тухай асуудалаар Женевэдэхи зүблөөнэй түрүүлэгшэнэр—СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкодо, Англиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ллойдто КНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Чэнь И доро дурсагдаһан удхатай бэшэг үсэгэлдэр эльгээгээ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ:

Женевскэ хэлсээе Лаос саашадаа сахихаяа болибо гэжэ Лаосой королевскэ правительствын премьер-министрын 1959 оной февралиин 11-дэ, США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын февралиин 12-то хэһэн мэдүүлгэдэ таанадай анхаралые хандуулха байнаб. Лаосой королевскэ правительствын премьер-министр хадаа Женевскэ хэлсээнэй ёһоор өөртөө даалгагдаһан уялгануудые Лаос саашадаа дүүргэхэгүй гэжэ тоолохо зуураа, Лаостохи уласхоорондын комиссиин ажал-ябуулгаяа саашадаа үргэлжэлүүлхыень буруушаадаг байна; Женевэдэхи хэлсээе нэгэ талаһаа горьтойгоор эбдэн, Индохитадтахи эб найрамдалда зүрюугээр хэжэ байһан ябуулгыень США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ элитээр дэмжэхэһээ гадна, США Лаосто сэрэгэйнгээ түлөөлэгшэдые «һаадгүйгөөр» з[...] жэ шадаха байна гэжэ шаш[...] байна. Тиихэтэй хамта СШ[А] правительство Лаосто сэрэгэй[...] хэгшэдые эльгээнэ, буу [...] олоор асарна. Эдэ бүгэдэ Ж[еневс]скэ хэлсээе эбдэһэн хуули [...] харата муухай ябуулга боло[...] гадна, Женевэдэхи зүблөөнэй[...] рүүлэгшэнэрэй ажаглалтан[...] оройдоошье тааралданагүй. [...] тохи уласхоорондын комисси[...] ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэ [...] гэжэ Индиин правительствода[...] остохи уласхоорондын коми[...] түрүүлэгшэдэ 1959 оной янв[...] 31-дэ эльгээһэн бэшэгүүд [...] тэдэнэр иимэ ажаглалта хэһэн[...] Лаос королевствын болон Х[...] то Штадуудай Женевскэ хэ[...] нэгэ талаһаа эбдэжэ, тэрэ[...] арсажа байһыень Хитадай пр[...] тельство эрид шууд буруушаа[...]

Женевскэ хэлсээе иимэ [...] эбдэжэ байһан дээрэһээнь [...] осто сэрэгэй интервенци хэхэ з[...] готой США-гэй харата муухай [...] наашалгые зайсуулхын, Индо[...] шадар эб найрамдал хангахы[...] лада яаралтай хэмжээнүүдые[...] хыень Женевэдэхи зүблөөнэй[...] рүүлэгшэнэрые Хитадай прав[ительство] гуйна.

Венгриин Гүрэнэй суглаанай сесси

БУДАПЕШТ, февралиин 20. (ТАСС). Венгриин Арадай Республикын Гүрэнэй суглаан ВНР-эй 1959 оной гүрэнэй бюджет тухай хуулиие нэгэн дуугаар баталаа.

Бюджедэй орошонь 52.896 миллион форинт, гарашань 52.059 миллион форинт байхаар тус хуулиин ёһоор хараалагдаһан байна. Бюджедэй бүхы гаргашын 55,5 процентнь арадай ажахые хүгжөөлгэдэ, 31,3 процентнь социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудта зорюулагдаха юм.

Удаань Гүрэнэй суглаан ВНР-эй генеральна прокурор Геза Сенаши гэгшын тоосоое шагнаа. Ороной политическэ болон экономическа амжалтануудые туйлахатай хамта, социалистическэ хуули ёһон саашадаа бэхижэһэн байна гэжэ Геза Сенаши онсолон тэмдэглээ.

Генеральна прокуророй тоосоое анхаралдаа абаха гэжэ Гүрэнэй суглаан тогтоогоо.

ОАР-эй агаарай хилые Турциин самолёдуудай дабаһые буруушаалга

КАИР, февралиин 19. (ТАСС). ОАР-эй Сириин районой агаарай хилые Турциин сэрэгэй хоёр самолёт январиин 27-до дабаһан байна. Энээн тухай Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын түлөөлэгшэ Турцида буруушаалга мэдүүлээ. Агаараймнай хилые хариин гүрэнүүдэй самолёдой дабаһан ямаршье ушар тушаа Арабуудай Нэгэдэмэл Республика эрид шанга хэмжээ абаха гэжэ ОАР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлээ гээд МЕН агентство дамжуулна.

Фидель Кастро мэдүүлгэ хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 19. (ТАСС). Кубын «Нотисиас де ой» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубын, премьер-министр д-р Фидель Кастро программа тухайгаа мэдүүлгэ хээ. Революциие үргэлжэлүүлхэ талаар шэнэ правительствын үмэнэ табигдажа байһан хойшолуулашагүй зорилгонуудые тоолохо зуураа, газарай реформо хэхэ тухай хуули хамагай түрүүндэ баталан абтаха ёһотой гэжэ Кастро хэлээ. Восстани хэгшэдэй штадта үнгэрэгшэ жэлдэ бэлэдхэгдэһэн проектдэ орходоо, энэ хуули бүри үргэн ехэ байха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Оронойнгоо худалдаа наймаанай флот, ороной промышленностиин һалбаринуудые байгуулха хэ[...] хүн зоной, тусхайлбал, таряаш[...] хүдэлмэришэдэй, алба хааг[...] байдал һайжаруулха, орон д[...] демократическа ёһо гурим һэ[...] болон дэмжэхэ асуудалнууд[...] нии толгойлдог правите[...] тусгаар анхарал хандуулха [...] Фигель Кастро мэдүүлээ. Куб[...] волюцида эсэргүү хүсэтэ д[...] үшөө олон бии гэжэ үгынгөө [...] хэлдэ Кастро онсолон тэмд[...] зуураа, революциие дэмжэ[...] урбагшад болон гэмтэдые за[...] табихын тулада граждан да[...] садай зүгһөө һүжэрөөлгэхэ[...] арад зоноо уряалан байна.

Кипр тухай асуудалаар хэлсээн дүүрэбэ

ЛОНДОН, февралиин 19. (ТАСС). Кипртэ бэеэ даанхай байдал гэдэгые олгохо тухай хэлсээндэ Кипр тухай асуудалаар хэлсээндэ хабаадагшад мүнөөдэр гараа табяа. Энэ хэлсээ баталхадаа, Грециин, Турциин, Англиин правительствонуудай түлөөлэгшэнэр иигэжэ үгэеэ ойлголсоо. Тэрэнэйнь ёһоор, Кипрын саашадаа байгуулха конституци дотор Кипрын эрхэ [...] нилээд ехээр хизаарланги [...] юм. Тусхайлбал, аралай газа[...] рэ Англиин сэрэгэй базануу[...] додоо байлгаха тухай, [...] ушарта арал дээрэ Греци [...] Турциин сэрэгүүдээ оруулха[...] тэй байха тухай гурбан гүрэ[...] ойлголсоһон байха юм.

Вашингтондо хүдэлмэригүйшүүлэй жагсаалаар орохо бэлэдхэл хэгдэжэ байна

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 20. **(ТАСС-эй корр.).** Президент Эйзенхауэр февралиин 18-да пресс-конференци хээ. Автомобильна промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ, АФТ-КПП-гэй вице-түрүүлэгшэ У. Рейтер Вашингтондо хүдэлмэригүйшүүлэй жагсаалаар орохо тухай һанамжа гаргаһан байна. Энээн тушаа та юун гэжэ бодонот гэжэ корреспондентнүүдэй нэгэн президентһээ асуугаа. Хүдэлмэригүйшүүлдэ тэдхэмжэ үгэхэ тухай нёдондо баталан абтаһан программые саашадань үргэлжэлүүлхэ дурадхалтайгаар конгрессто президент хандаха байна гү гэжэ корреспондент мүн лэ асуугаа.

«Иимэ демонстраци хэһэнһээ ямар нэгэн туһа болохо гэжэ би хэлэжэ шадахагүй байнаб» гээд түрүүшын асуудалда харюусахадаа Эйзенхауэр хэлэһэн байна. Хүдэлмэригүйшүүлдэ тэдхэмжэ үзүүлхэ тухай асуудалда тогтоходоо, президент иигэжэ хэлээ. США-г[эй пра]вительство хүдэлмэригүйш[...] саашадаа тэдхэмжэ үзүүлхэ [...] асуудалые мүнөөдөө шиидхэ[...] дахагүй байна.

Энээнтэй дашарамдуула[н] Рейтер мэдүүлгэ хээ. Ти[...] Америкын хүдэлмэригүйшүү[...] хүндэ хүшэр байдалда ороо[...] һан тухай тэрэ хэлэһэн бай[...]

АФТ-КПП-гэй гүйсэдкомо[...] рүүлэгшэ Мини үсэгэлдэр [...] конференци дээрэ иигэжэ [...] «Хэрбээ ажалай бүтээсын д[...] хэдэ, техническэ нарижуулга[...] хэгдэхэдэ юумэ ехээр бүт[...] хүдэлмэригүйшүүл олон [...] байгаа гээшэ һаань, бидэнэй [...] нимэ асуудал табигдаха [...] нэгэн гэбэл, бүхы хүнүүдэй [...] худалдажа абаха шадаба[...] дээшэлүүлхэ, үгы һаа хүн[...] гоо арбан процентыень бууд[...] ха баатай болохо байнабди».

ОАР-эй үндэһэ яһатанай һайндэр

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын байгуулагдаһаар нэгэдэхи жэлэйнь ой февралиин 22-то гүйсэбэ. Энэ ушар ороной үндэһэ яһатанай ехэ һайндэр гэжэ мүнөө ОАР-та тэмдэглэгдэжэ байна.

Нэгэ жэлэй урда тээ Египет Сири хоёр нэгэдэхэдээ, колониализмда болон империализмда эсэргүү тэмсэлдэ араб арадуудые нэгэдүүлэн жагсаахые хүсэһэн байгаа. Иигэжэ нэгэдэнхэйл байхадамнай, арадуудаймнай туйлаһан амжалтанууд бата бэхи байха гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын байгуулагдажа байхада, би Египедтэ ошоод байгаа һэм. Орон дотор айхабтар ехэ дэбжэлтын оршон байдал үзэгдэжэ, хоёр орониис нэгэдүүлхэ тухай шиидхэбэриие бүхы арад зон айхабтар халуунаар зүбшэн хэлсэжэ байгаа бэлэй. Каирай ажалшад уряа лозунгнуудые, плакадуудые барижа, митингнүүдтэ суглараа һэн. «Нэгэдэнхэйл байхадаа бидэнэр хүсэтэйбди!», «Империализм үгы болон һалаг!», «Арабуудай бэеэ даанхай байдал мандаха болтогой!» гэжэ тэдэ плакадууд дээрэнь бэшэгдэнхэй байгаа.

Империалистнууд, тэдэнэй туһамаршад араб арадуудай нэгэдэжэ байһандань ехээр айна. Юундэб гэхэдэ, булимтархы политикаяа ябуулхадамнай, нэгэдэнги араб оронууд айхабтар хүсэтэй эсэргүүсэлтэ хэхэ гэжэ тэдэнэр мэдэнэ бшуу. Империалистнууд бэеэ даанхай болоһон араб арадуудай нэгэдэлые таһалха гэжэ оролдон, Араб Зүүн зүгтэ элдэб үгэсэлгэ, нюуса ябуулга үйлэдэнэ.

Мүнөө Дүтын, Дунда Зүүн зүгэй оронуудаар империалистическэ тагнуулшад зайгуултан ябажа, нэгэ араб гүрэниие нүгөөдэ гүрэнтэйнь арсалдаатай болгохо, эрхэ сүлөөтэй болоһон арадуудые эбгүй болгохо гэжэ оролдоно. «Коммунизмын зүгһөө ехэ аюул» танда ушаржа байна гэжэ тэдэнэр араб гүрэнүүдэй засагаархидые айлгана. Тиин зарим араб оронуудта «коммунизмда эсэргүү тэмсэл» гэһэн худал хуурмаг шалтагаар, түрүү хүсэнүүдтэ эсэргүү кампани дэлгэрээ. Тиимэһээ араб оронуудай олониитын һанаата боложо байһаниинь ойлгосотой. Араб арадууд гадаадын империалистнуудай тухиралтаар дотоодын хархис этэгээдүүдэй үйлэдэжэ байгаа муухай ябуулгые зэбүүрхэн буруушаана, оронуудаа демократическа замаар хүгжөөхэ ёһотойбди гэжэ хэлэнэ.

«Үндэһэ яһатанаа бэеэ даанхай байдалтай болгоһон оронуудта социалистическэ оронууд, дэлхэйн бүхы түрүү хүнүүд туһалха, тэдэниие дэмжэхэ ёһотой,— гэжэ Н. С. Хрущев КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо хэлээ.— Советскэ Союз болон бусад социалистическэ оронууд колониальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн оронуудтай хани барисаагаа улам бэхижүүлжэ, тэдээндэ туһаламжа урданшье үзүүлһэн, саашадаашье үзүүлхэ байна».

Өөрынгөө зүгһөө Арабуудай Нэгэдэмэл Республика бии болоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд, Советскэ правительствын ябуулдаг эб найрамдалта политикые дэмжэнэ. Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалга дары болюулхын, тэрэ зэбсэгые хорюулхын түлөө ОАР тэмсэдэг.

Мүн тэрэшэлэн ОАР Советскэ Союз хоёрой хоорондо экономическа холбоо харилсаан аша үрэ ехэтэйгээр хүгжөөгдэнэ. Ямар нэгэн политическэ гү, али ондоо услови табингүйгөөр, адли тэгшэ эрхэтэйгээр манай орон бүхы гүрэнүүдтэй, тэрэ тоодо ОАР-тайшье харилсадаг. Энэнь промышленностяа хүгжөөхэдэнь, национальна экономикоёо бэхижүүлхэдэнь багаар хүгжэнги оронуудта ехэ туһа болоно.

ОАР промышленностяа хүгжөөхэ хэрэгтээ нилээд ехэ амжалта туйлаа. Нёдондо зун Республикын Египедэй райондо Дүтын Зүүн зүгтэ эгээл томо Хелуанска металлургическа завод баригдаад, хүдэлжэ эхилээ. Тэрээнтэй зэргэлээд, вагон бүтээдэг томо завод баригданхай. Урдань Египедтэ үгы байһан промышленностиин шэнэ һалбаринууд байгуулагдана. Сириин райондо нефтиин промышленность хүгжөөхэ талаар нилээд ехэ амжалта туйлагдаа. Карачугта нэтэрүү шанга бэдэрэлгын һүүлээр айхабтар ехэ нефть олдоо. Харин ОАР энээнһээ урагша нефтеэр ехэ дуталдажа байһан юм. Хомс гэжэ газарта нефть болбосоруулдаг томо завод баригдажа дүүргүүтэй байна. Мүн Дамаскын хажууда Барада гэжэ мүрэн дээрэ баригдаһан гидроэлектростанци нёдондо намар промышленна ток үгэжэ эхилээ.

Советскэ Союз анханда байһан Сириин болон Египедэй правительствонуудтай экономическа, техническэ холбоо тогтоохо тухай хэлсээ баталһан юм. Эдэ хэлсээнүүдэй ёһоор мүнөө ОАР-эй хоёр районуудта эгээл шэнэ, мүнөө үеын түхеэрэлгээр хангагдаһан промышленна предприятинууд баригдана. Гадна ОАР-эй үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдэй дундаһаа элдэб мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Асуанска үндэр плотинын түрүүшын ээлжээе Нил мүрэн дээрэ барихадань, Советскэ Союзай зүгһөө ОАР-та экономическа, техническэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн хэлсээнэй нёдондо декабрьда баталагдахадань, ороной арад зон ехээр баярлаһан байгаа. ОАР СССР хоёрой хани барисаата харилсаа саашадань хүгжөөлгэдэ энэ хэлсээн айхабтар ехэ туһа нэмэри болобо гэжэ Каирай олониитэ тоолоо һэн.

Нил мүрэн дээрэхи энэ плотина бариха гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай. Юундэб гэхэдэ республикын нилээд ехэ газар шииг, нойтоор дуталдадаг байна. ОАР-эй Египедэй райондохи газарай аяар 96 процент хүдөө ажахыда ашаглагдадаггүй. Энэ газар ашаглахын тулада уһан хэрэгтэй. Тиин Нил дээрэ баригдаха Асуанска плотина, тухайлхада, 500 мянган гектар газар уһалха уһа хааха байна. Саашадаа энэ плотинын дэргэдэ хүсэтэ гидроэлектростанци барихаар хараалагдана. Мүнөө Египедэй райондо абтадаг электроэнергидэ орходоо 10 дахин ехэ энерги тус гидроэлектростанци үйлэдбэрилдэг болохо юм.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын тогтоһоор нэгэдэхи жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, советскэ хүнүүд ОАР-эй арадуудые халуунаар амаршалаад, республикынгаа политическэ, экономическа бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтээ, ороноо демократическа, түрүү замаар саашадань хүгжөөхэ хэрэгтээ амжалта туйлахыень хүсэнэ.

П. Егоров.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов; корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00970. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. №